

Upravništvo - Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 8122, 8123, 8124,
8125, 8126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7,
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2,
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 150,
78 180, Wien št. 105.241

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Dva bloka velesil

Te dni se je v tisku velesil v zvezi z nekaterimi važnimi izjavami državnikov na široko razpravljalo o medsebojnih zvezah v primeru vojne. Najprej je bila predmet raznih tolmačenj znana Hitlerjeva izjava z dne 30. januarja o solidarnosti Nemčije z Italijo. Po Chamberlainovi izjavi v angleški spodnji zbornici ta ponedeljek, pa je stopilo v ospredje tudi vprašanje angleško-francoske solidarnosti v primeru vojne. V tednu med obema izjavama se je vodila zanimiva polemika o pravi vsebini Rooseveltove izjave, podane na tajni seji vojaške komisije ameriškega senata 1. t. m. Ozadje vseh teh tolmačenj in polemik pa ni bilo v tem, da bi se šele sedaj ugotovilo, v kakšne ideološke ali politične tabore so velesile razdeljene med seboj, temveč da bi se kolikor mogoče konkretno doznalo, ali in v koliko so velesile že v naprej povezane med seboj tudi za primer vojne.

Polemike zadnjih dni so to vprašanje precej razčistile, ker so se zasebnim tolmačenjem pridružila končno tudi poluradna in uradna, tako da so dosedanj dvomi glede odnošajev med velesilami v glavnem odstranjeni in fronte velesil tako rekoč že skoro za vsak primer jasno začrtane. Razčiščenje v tem pogledu pa ni povzročilo povečanja napetosti, kakor bi bilo pri površni presoji pričakovati, temveč je dosedanja napetost celo precej omilila. To dokazuje, da je bilo to razčiščenje sprico neštetih nesoglasij, ki so se nakopičila med velesilami, že nujno potrebno, ker bi se sicer v nedogled nadaljevali poskusi krhanja obstoječih zvez, ki so bile doslej pretežno političnega značaja in brez potrebne jasnosti glede medsebojnih vojaških obveznosti.

Ako je bila ideološko, politično in tudi gospodarsko že doslej utemeljena delitev velesil v dva bloka, na os Rim - Berlin in na angleško-francosko - prsrčno antanto, prehaja ta delitev po poslednjih izjavah državnikov med dejstva, ki bi jih mogel spremeniti samo od dosedanjega povsem spremenjeni tok dogodkov. Takoj po Hitlerjevi izjavi o nemško-italijanski solidarnosti v primeru, da bi bila Italija kakorkoli zapletena v vojno, je bila sprico italijansko-francoske napetosti na vrsti francoska zaveznica, da pojasni svoje stališče v primeru francoskega zapleta v vojno. V svojem govoru z dne 31. januarja se angleški premier Chamberlain tega vprašanja še ni dotaknil, dasi je opozicija v spodnji zbornici že tedaj zahtevala jasen odgovor nanje. Šele po znani polemiki okoli Rooseveltove izjave o ameriških medjah v Franciji se je Chamberlain udal pritisku spodnje zbornice in brez izmikaj potrdil popolno solidarnost Anglije s Francijo v smislu Bonnetovih izjav z dne 26. januarja t. l. Takrat je francoski zunanji minister izjavil v parlamentu dobesedno: »V teku naših razgovorov v Londonu in Parizu smo se dotaknili vseh vidikov francosko-angleške solidarnosti na moralnem, intelektualnem in gospodarskem področju. Dotakniti smo se morali teh vidikov tudi za primer, ki ga sicer ne želimo, za primer vojne, v katero bi bili potegnjeni naši dve državi. Vse sile Velike Britanije bi bile tedaj nam na razpolago, prav tako kakor bi bile tudi vse sile Francije na razpolago Veliki Britaniji. Zato je povsem naravno, ako želi Francija, da bi britanski narod doiral do viška svoje vojaško moč, kakor želi Velika Britanija, da bi doirala do viška svoje vojaško moč Francija.«

Na vprašanje poslanca Hendersona, ali deli to Bonnetovo mnenje tudi britanska vlada, je Chamberlain v ponedeljek odgovoril: »Kar je rekel g. Bonnet, je popolnoma v skladu s stališčem vlade Njegovega Velikanstva. Nemogoče bi bilo, proučiti v podrobnostih vse morebitne primere, ki bi mogli nastopiti. Toda čutim za svojo dolžnost pojasniti, da je interesna vzajemnost, s katero sta Francija in naša država povezani, taka, da bi sleherni ogražanje življenjskih interesov Francije, pa naj pride od katerekoli strani, izzvalo takojšnje sodelovanje naše države.«

Tako je Chamberlain v ponedeljek povedal to, kar se je nekaj dni poprej na enako vprašanje poslanca Sinclaira že obotavljaj izreči. Kaj je moglo povzročiti to spremembo v zadržanju Anglije, odnosno njenega premiera? Rimsko - Tribune, je naslednjega dne navedla kot glavne nagibe Chamberlainovih izjav: britansko željo po vzpostavitvi ravnovesja s Hitlerjevo izjavo o solidarnosti Nemčije z Italijo, Rooseveltovo zadržanje, ki mu v Londonu očitno pripisujejo zelo velik pomen, italijansko ugotovitev po Francovem uspehu v Kataloniji, da bodo italijanski vojak odločili iz Španije šele po popolni francovski zmagi, ter končno možnost strateških sprememb v zapadnem Sredozemlju po zavzetju Minorce in Francovi končni zmagi.

Velik pomen Chamberlainove izjave z dne 6. t. m. je končno podčrtala rimska oficijozna »Informazione Diplomatica«, ki poudarja, da rimskih uradnih krogov ta izjava ni presenetila, ker jim je bilo angleško stališče znano že iz januarskega Chamberlainovega obiska v Rimu in so zato že doslej vedeli, da obstoja med Anglijo in Francijo prava vojaška zveza. Ta zveza je po mnenju rimskih krogov obrambnega značaja, toda »Informazione Diplomatica« pristavlja, da bi bilo kljub temu »stvegano prerokovati bodočnost«. Zato izjava Italija iz Chamberlainove izjave samo ta zaključek, da bo »še bolj pospešila in izpopolnila vojaško pripravljenost naroda.«

Da je Chamberlain tolmačil s svojo izjavo angleško javno mnenje, izpričuje uvodnik londonskih »Times« z dne 8. t. m. V njem stoji med drugim: »Odmevi

SMRT

Smrt papeža Pija XI.

V visoki starosti 82 let je sv. oče včeraj ob pol šestih zjutraj podlegel večletni bolezni. K izvolitvi novega poveljarja katoliške cerkve se bodo kardinali zbrali 28. t. m.

Vatikan, 10. febr. br. Davi ob 5.31 je umrl papež Pij XI. V začetku tedna se je nekoliko prehladil ter je na nasvet zdravnikov ostal v postelji, da bi se do nedelje odpočil, ker se je nameraval na ta dan udeležiti proslave ob desetletnici lateranske pogodbe, s katero je bila sklenjena sprava med Vatikanom in Italijo.

Včeraj popoldne se je papežovo zdravje nenadoma poslabšalo. Ob 16. je dobil hud srčni krč, vendar je krizo že v eni uri premagal in so proti večeru lahko objavili,

da se je njegovo zdravstveno stanje zboljšalo. Proti polnoči pa je začel novič slabeti in njegov zdravnik dr. Rocchi je poslal na posvetovanje strokovnjaka za srčne bolezni prof. Bonamona. Okrog 4. zjutraj je sv. oče dobil nov napad, ki je bil tako hud, da so zdravniki izgubili vsako upanje. Res je podvrženo uro kasneje preminil.

Ob papeževi zadnji uri so bili navzoči njegov nečak grof Ratti, guverner vaticanskega mesta, državni tajnik kardinal Pacelli in še nekateri visoki cerkveni dostojanstveniki. Papež je bil do zadnjega trenutka pri zavesti. Nekoliko pred smrtjo je še dvignil desno roko in dal prisotnim zadnji blagoslov. Zakramente za umirajočo mu je podelil msgr. Romanis.

Po smrti

Po papeževi smrti je nastal v Vatikanu popoln mir. Vsa vrata so zaprli ter so vse osebe, ki ne pripadajo Vatikanu, morale zapustiti njegova poslopja.

Državni tajnik kardinal Pacelli je vest o papeževi smrti takoj sporočil italijanskemu kralju, min. predsedniku Mussoliniju, diplomatskemu zboru ter vsem kardinalom, ki se jih okoli 40 muhi v Rimu. Cerkevne zadeve bo do izvolitve novega papeža vodil državni tajnik kardinal Pacelli s posebno komisijo kardinalov in cerkvenih dostojanstvenikov, ki jih je papež imenoval že pred svojo smrtjo.

Takoj po papeževi smrti so pričeli brati v njegovi zasebni kapeli zaščitnice. Nekoliko po 10. dopoldne je prispela v sobo, kjer je umrl, njegova sestra Carmela Ratti v spremstvu nečaka grofa Francesca Rattija, za njo pa so pričeli prihajati kardinali, nadškofi in drugi dostojanstveniki.

Papežovo truplo so popoldne ob 16. prenesli iz zasebnega stanovanja v sikstinsko kapelo, kakor je to običaj že od l. 1870 dalje. Po 17. uri se je pričel mimo mrtvaškega odra defile občinstva. Najprej so pripustili člane rimskega plemstva, zatem diplomate, akreditirane pri Vatikanu, nato pa ostalo občinstvo.

»Osservatore Romano«, ki je izšel v posebnih izdajah, objavlja na cel strani poročila o smrti pokojnega papeža razen tega pa tudi zadnja zdravniška poročila o njegovem zdravstvenem stanju.

Na vseh poslopih v Vatikanu so razobešili papeške zastave na pol droga. Na Beneški palači je razobešena italijanska zastava na pol droga, prav tako na Kapitoliu in drugih javnih poslopih v Rimu. Listi so izšli v posebnih izdajah, v katerih

tica, ki poudarja, da rimskih uradnih krogov ta izjava ni presenetila, ker jim je bilo angleško stališče znano že iz januarskega Chamberlainovega obiska v Rimu in so zato že doslej vedeli, da obstoja med Anglijo in Francijo prava vojaška zveza. Ta zveza je po mnenju rimskih krogov obrambnega značaja, toda »Informazione Diplomatica« pristavlja, da bi bilo kljub temu »stvegano prerokovati bodočnost«. Zato izjava Italija iz Chamberlainove izjave samo ta zaključek, da bo »še bolj pospešila in izpopolnila vojaško pripravljenost naroda.«

Da je Chamberlain tolmačil s svojo izjavo angleško javno mnenje, izpričuje uvodnik londonskih »Times« z dne 8. t. m. V njem stoji med drugim: »Odmevi

objavljajo dolga poročila o poslednjih trenutkih papeža Pija XI. ki je umrl 17 let in 4 dni po svojem ustoličenju na papeški prestol.

Prenos v sikstinsko kapelo

Vatikan, 10. februarja. AA. Stefani: Truplo sv. očeta so danes popoldne slavnostno prenesli v sikstinsko kapelo. Na čelu sprejema je stopala vaticanska garda s častniki, za njo pa šefi garde in plemiška garda. Truplo Pija XI. je nosilo 12 članov plemiške garde v slavnostni uniformi. Za truplom so stopali kardinali Pacelli, mnogostrojni drugi kardinali, člani diplomatskega zbora in ostali veleostojanstveniki papeškega dvora. Papeževa garda je izkazala čast, veliko število duhovnikov, seminaristov in državljanzov vaticanske države je pa kleče tvorilo špalir.

V sikstinski kapeli so truplo položili na mrtvaški oder. Okoli odra gori 12 velikih sveč. Na desni strani katafalka so zavzeli prostor škofje in nadškofje, nato člani diplomatskega zbora pred katafalkom so pa poklekli kardinali. Po molitvi za mrtve so vsi prisotni zapustili kapelo, nakar je za čelo mimo pokojnega papeža defilirali ljudstvo. Poleg katafalka stojita dva plemiška gardista in več komornikov.

Prvo sporočilo ljudstvu

Vatikan, 10. februarja. AA. Danes na vse zgodaj zjutraj se je zbrala ogromna množica ljudstva pred vaticansko palačo. Ko so ljudje zvedeli, da je umrl sv. oče, so poklekli in molili. Vatikanski mesto se je v hipu zavilo v žalost. Po rimskem običaju so bila vsa vrata takoj zaprta. Iz cerkve sv. Petra so odstranili rdeče zaveske, ki so jih postavili zaradi svečanosti, ki bi morale biti v nedeljo. Vsi uradi v Vatikanskem mestu so zaprti. Vatikanski radio ponavlja od časa do časa v latinskem, francoskem, angleškem in italijanskem jeziku vesti o smrti sv. očeta.

Triletna bolezen

Vatikansko mesto, 10. februarja. AA. Proti koncu pomladi l. 1936 je sv. oče začutil prve bolečine. Tedaj je bil star 80 let. Prej ni bil nikdar bolan in je bil takrat prvič začutil utrujenost. Bivanje v Castel Gandolfo, mu je delo dobro in je že kazalo, da bo popolnoma ozdravel. Hodi je na daljše sprehode ter opravljal po malem svoje posle. Potem se je ob koncu septembra vrnil v Rim. Tam se je njegovo stanje zopet poslabšalo. Nekaj tednov po povratku ni mogel več niti poklekniti, temveč je svoje molitve opravljal sede. Kljub temu je še sprejemal v avdienci. Prve dni decembra l. 1936 se je njegovo zdravje še poslabšalo. Zatekla mu je leva noga ter je moral tedaj pri večini ostati v postelji. Zdravniki so priporočili, da se ne sme dosti premikati, profesor Milani pa ga je pregledal po trikrat na dan. Šest tednov je bila skrb zaradi njegove bolezni velika, a počasi se je zdravje le nekoliko zboljšalo, da je mogel vsak dan vstati ter hoditi po nekaj ur. Pet mesecev bivanja v Castel Gandolfo je vplivalo zelo dobro; ozdravel je, v kolikor so mu to dovoljevala visoka leta starosti. Tako je mogel spet deliti avdiencie in imeti govore, težko duhovno delo pa je izčrpalo njegov organizem ter ga čimdalje bolj slabilo. 30. aprila je ponovno odšel v Castel Gandolfo. Dober zrak je sicer zelo dobro učinkoval nanj, vendar se ni mogel več prosto gibati. Njegova duhovna delavnost pa je ostala še vedno popolna. Ob koncu oktobra se je vrnil v Vatikan, in to je bilo njegovo zadnje potovanje.

Vtis po svetu

Rim, 10. febr. br. Z vsega sveta je že danes prispelo v Vatikan nešteto sožalnih brzojav. Obenem prihajajo vesti o velikem vtisu, ki ga je vest o smrti velikega povernika in zagovornika vseh preganjanjih izzvala po vsem civiliziranem svetu.

V Varšavi je sejm baš proslavljaj 20-letnico poljske ustave, ko je prispela vest o papeževi smrti. V prisotnosti prezidenta Moscickega in drugih zastopnikov države je predsednik sejma imel komemorativni govor, nakar je bila seja prekinjena.

premierove izjave v britanskem časopisu morajo prepričati vse inozemske opazovalce, da bi kakršnokoli ogražanje življenjskih interesov Francije izzvalo pri nas takojšen odgovor in pomoč, ki bi bila dana z navdušenjem. Ta ugotovitve londonskega lista je tem bolj značilna, ker je navezana na konkretno razpravo o najuspešnejši angleški vojaški pomoči Franciji, ki jo v istem listu objavlja njegov vojaški strokovnjak. Po vseh teh ugotovitvah lahko brez pomislekov rečemo, da so po poslednjih izjavah državnikov evropske velesile zares že razdeljene v dva bloka za vsak primer. Kakor pa se to na prvi pogled zdi nevarno, je v resnici celo tehten argument za ohranitev miru in sporazumno rešitev nasprotij, ki mir ogražajo.

V Londonu je na sestanku zastopnikov anglikanske cerkve canterburyški nadškof dejal, da je umrl mož z najširšim kulturnim obzorjem, ki je pogumno deloval za mir in civilizacijo. Že dopoldne je bil v westminsterski katedrali žalna služba božja.

V Parizu je poslanska zbornica sprico vesti o smrti papeževi prekinila proračunsko razpravo. Zasedanje je bilo odgodeno do jutri popoldne. Po vseh cerkvah so se že dopoldne pričele žalne svečanosti. Kardinal Verdier je že v Rimu.

New York, 10. febr. AA. Havas: Listi prinašajo pod velikimi naslovi vest o smrti sv. očeta in posvečajo cele strani njegovemu življenjskemu. Posebno podčrtava jo prizadevanje pokojnega papeža za mir in versko strpnost.

Dvorno žalovanje v Italiji

Rim, 10. februarja AA. Stefani: Apostolski nuncij Borgondini Duca je obiskal Kviral, kjer je osebo obvestil italijanskega kralja o smrti sv. očeta.

Dvor kralja Italije in cesarja Abesinije bo osem dni žaloval zaradi smrti sv. očeta Pija XI. Vojvoda Piemontski se bo poklonil pred posmrtnimi ostanke najvišjega cerkvenega poveljarja. Isto bo storil tudi zunanji minister grof Ciano v imenu italijanske vlade. Izdan je ukaz, da se na vseh državnih poslopih razobešijo zastave na pol droga in da vse vse do pogreba sv. očeta.

Sožalje Društva narodov

Zeneva, 10. februarja. AA. Generalni tajnik sveta Društva narodov Avenol in ravnatelj mednarodnega urada dela, sta poslala kardinalu Pacelliju brzojavno izraze sožalja o priliki smrti sv. očeta.

Nemški odmevi

Berlin, 10. februarja. AA. Večina nemških listov prinaša vest o smrti sv. očeta na prvi strani z obširnimi popisom njegovega življenja in delovanja. Listi izrekajo priznanje njegovim delom na področju cerkvene politike, njegovim osebnim preprostostim in skromnosti, pri tem pa poudarjajo, da se sprico visoke starosti ni več ukvarjal z važnimi problemi. »Lokal Anzeiger« ugotavlja, da sv. oče na žalost ni imel razumevanja za življenjski boj nemškega naroda in da nikoli ni mogel zavzeti nepristranskega ali nevtralnega stališča do narodnega socializma. »Börsen-Zeitung« pravi, da je naravno, da je kler, ki se udeležuje politike, v mnogih državah izbral nerazumevanje sv. očeta za politično realnost. Toda globoka pobožnost in čista življenjska pot poveljarja rimsko katoliške cerkve sta vsekakor vredni spoštovanja.

Sklicanje kardinalov

Vatikan, 10. febr. AA. Vsi kardinali iz inozemstva so bili brzojavno poklicani v Vatikan zaradi konklave, ki se bo sestal 28. februarja in na katerem bodo izvolili novega cerkvenega poveljarja. Italijanski kardinali so že prispeli v Rim, kjer se bodo jutri udeležili skupne konference italijanskega episkopata. Kardinalski kolegij, ki bo izvolil novega papeža, tvori sedaj 62 kardinalov, izmed katerih je 35

Italijanov, 27 pa drugih narodnosti. Rok za sklicanje konklave je 18 dni, da bi mogli prispeti v Vatikan tudi kardinali iz najoddaljenejših držav.

Vatikan, 10. februarja. AA. Kardinalski kolegij, ki bo izvolil novega papeža, zdaj šteje 62 članov, od katerih je 35 Italijanov. Med ostalimi kardinali je 6 Francozov, 4 Nemci, 3 iz Severne Amerike, 1 Čeh, 1 Poljak, 1 Belgijec, 1 Madžar, 1 Anglež, 1 z Dajnega vzhoda, 1 Braziljanec, 1 Argentinec, 1 Portugalec, 1 Irec in 1 Kanadčan. Kardinalov, članov kurije, to je tistih, ki se mude v Rimu je zdaj 28. Od njih je 1 Francoz (kardinal Tisserand) ostali pa so Italijani. Od 62 sedanjih kardinalov jih je 52 imenoval Pij XI., 9 Benedikt XV. enega pa Pij X. Vsi kardinali imajo pravico glasovanja, tudi oni, ki še nimajo kardinalskega klobuka.

London, 10. februarja. AA. Kardinal Kingsley bo odpotoval jutri iz Londona v Rim, kjer se bo udeležil pogreba sv. očeta in volitev novega cerkvenega poveljarja. V westminsterski katedrali v Londonu je bila danes zjutraj žalna služba božja za papežem Pijem XI.

Kdo bo novi papež

Vatikan, 10. februarja. AA. (Havas) Od trenutka, ko je postalo zdravstveno stanje sv. očeta brezupno, so se visoki cerkveni krogi začeli baviti z vprašanjem njegovega nasledstva. Čeprav bo na vprašanje nasledstva možno konkretno odgovoriti šele po sestanku konklave, vendar je treba poudariti, da se že zdaj razširjajo glasovi o tem, kdo bo bodoči poveljar rimske cerkve. Med drugimi omenjajo za naslednika Pija XI. kardinala Pacellija. Znano je, da je Pij XI. večkrat kazal zanj posebno zanimanje tako, da bi se morda moglo reči, da ga je že s tem nekako priporočil za naslednika na prestolu sv. Petra. Med drugimi omenjajo kot naslednika kardinala Schusterja, turinškega nadškofa Mascaglia. škofa Rocca in nekatere druge. V nasprotju z dosedanj prakso, bi mogel biti novi papež to pot izvoljen tudi iz vrst članov rimske kurije. Verjetno je, da bi v tem primeru veliko število glasov dobil kardinal Maglione, bivši papeški nuncij v Parizu.

Milan, 10. febr. w. O volitvi novega papeža piše dobro poučen sotrudenik lista »Corriere della Sera«, da se more smatrati izvolitev kakega neitalijanskega papeža za povsem izključeno in prav tako tudi kakega starejšega kardinala. Največ upanja za izvolitev imajo dosedanj državni tajnik Pacelli, florentinski nadškof Elias dela Costa in bivši varšavski nuncij msgr. Marmaggi. Kardinal Pacelli, ki je pridel svoj kariero v diplomatski službi Vatikana ter je bil nuncij v Berlinu in Varšavi in je star 61 let, bi dobil po mnenju lista pri prvi volitvi v konklavu največ glasov.

Papeževa zasebna dediščina

Vatikan, 10. febr. AA. Kardinal Pacelli je sklical v veliki dvorani prvi sestanek z ožjimi sorodniki umrlega sv. očeta Pija XI. Na tem sestanku so reševali vprašanje papeževih osebnih imovine. Zatem je kardinal Pacelli imel sestanek s kongregacijo in šefi raznih redov.

Glej tudi 6. stran!

Japonci na otoku Hainanu

Včeraj so se japonske čete izkreale na najjužnejšem kitajskem otoku, ki ga zasedajo brez večjega odpora

Tokio, 10. febr. AA. Zastopnik zunanjega ministra je izjavil novinarjem, da so se japonske čete izkreale na otoku Hainan, ker je bilo to iz vojaških razlogov neobhodno potrebno. Pripomnil je, da se ne more reči, ali gre za trajno ali le začasno zasedbo, ki prizna je tudi, da Francija o tem ni bila obveščena. Ko so ga vprašali, ali je Japonci o tem obvestila Nemčijo in Italijo, je odgovoril: »To se razume.«

Prve vesti iz otoka Hainana pravijo, da je izkrcanje Japoncev presenetilo Kitajce. Napad je bil izvršen s pomočjo malih oklopnih ladij, ki so ob 2.50 izkreale čete na dveh krajih. Japonske čete prodirajo ob severni obali in niso doslej naletele na noben odpor. Kitajski se na vsej črti umikajo ter zapuščajo tudi glavno mesto Hainan, Kiangcovo.

Otok Hainan leži na skrajnem jugu Kitajske, vzhodno od Tongkingškega zaliva, nasproti francoski Indokini.

Nevarnost resnih zapletljajev

London, 10. febr. w. V angleških političnih krogih smatrajo zasedbo južnokitajskega otoka Hainana po japonski vojski kot razlog za resne zapletljaje med Japonci in Anglijo. Pri tem opozarjajo, da je državni tajnik za zunanje zadeve Butler lani meseca junija izjavil v spodnji zbornici, da sta angleška in francoska vlada po svojih poslanstvih sporočila japonski vladi v Tokiju, da bi zasedba otoka Hainana po Japoncih morala dovesti do nezatefenih zapletljajev. Če bi

prišlo do takih zapletljajev, se bosta Anglija in Francija medsebojno podpirali kakor bo potrebno.

Pariz, 10. febr. AA. Dopoldne niso v Parizu dobili še nobenega obvestila iz japonskega ali francoskega diplomatskega vira o japonski zasedbi otoka Hainana. Zato so francoski diplomatski krogi še zelo oprezni pri presoji dogodkov tako z mednarodnega vidika, kakor s posebnega stališča Francije na Daljnem vzhodu. Čeprav ni dejansko nobenega pravnega instrumenta med Francijo in Japonci, ki bi definiral statut otoka Hainana v razmerju do teh dveh držav, je francoska vlada vendarle ponovno imela priložnost povedati v Tokiju svoje mnenje glede otoka Hainana. Francoska vlada je dobila kot odgovor razne izjave glede japonskih namenov s tem otokom.

Vojaški ukrepi proti Rusiji

Tokio, 10. febr. AA. Dobro poučene osebnosti so zvedele, da je v začetku tega tedna odplulo v Rasin, pomorsko oporišče na Koreji nasproti Vladivostoku, več japonskih vojni ladij. Tu bodo ostale ves čas, dokler bodo trajala pogajanja zastran ribolova z Rusijo.

Japonski proračun

Tokio, 10. febr. AA. Proračunski odbor parlamenta je včeraj popoldne soglasno sprejel predlog proračuna, ki znaša 3.694 milijonov jenov. V ponedeljek bo predlog predložen poslanski zbornici v odobritev.

Pogajanja o železnici Džibuti-Adis Abeba

Iskanje kompromisne rešitve, ki naj bi zadovoljila Francijo in Italijo

Rim, 10. januarja. b. Tu se mudi generalni direktor francoske košinske banke Baudouin, katerega prihod v Rim je zbudil veliko pozornost, ker se spravlja v poučenih krogih v neposredno zvezo z iskanjem kompromisne rešitve v italijansko-francoskem sporu zaradi železnice Džibuti-Adis Abeba. V političnih krogih se sprašujejo, ali nima Baudouin znatnih kakih napol uradne misije.

Baudouin se je že lansko jesen mudil da lje časa v Rimu in je svoje tedanje bivanje izkoristil za sondiranje terena glede kompromisne rešitve v zadevi džibutске železnice. Tedaj pa je odšel praznih rok Baudouin doslej še ni stopil v neposredne stike

ke z italijanskimi uradnimi krogi. Zdi se pa, da njegove ponudbe interesiranih italijanskih gospodarskih krogov ne zadovoljujejo popolnoma. Italija se ne želi omejit samo na pariteto v udeležbi pri eksploataciji džibutске železnice, temveč zahteva tudi priznanje svobodnega pasu v džibutski luki in teritorialnih lastninskih pravic v ostalem pasu so tu prepričani, da bo italijanska vlada v svojih zahtevah glede džibutске železnice uspešna. To se zdi že zaradi tega verjetno, ker je po sodbi tukajšnjih poučenih krogov promet na džibutski železnici zaradi konkurence avtomobilskega prometa na cesti Asmara-Adis Abeba zelo nazadovale.

Centralna španija ne misli kapitulirati

General Miaja postal republikanski generalisim — Negrin in del Vayov prihod v Madrid in njun sestanek z Miajo

Pariz, 10. febr. a. Po informacijah iz Valencije je imenovan general Miaja za predstavnika republikanske vlade v španski republikanski zoni in za namestnika vrhovnega poveljnika suhozemskih letalskih in pomorskih sil General Manuel Matellana. Šel generalnega štaba generala Miaja je imenovan za poveljnika na južnem bojišču.

Madrid, 10. februarja AA. Havas: Včeraj je imel general Miaja konferenco z vladnim komisarjem za osrednjo Španijo ter z generali Matellanom, Aragonerom in Menedezom ter zastopniki vseh strank in sindikatov General Miaja je razložil vse ukrepe, ki bi jih bilo treba podvzeti zaradi organizacije uspešnega odpora. Vsi navzoči so mu obljubili, da bodo podpirali izvedbo njegovih ukrepov.

Listi pozivajo na odpor v centralni zoni. Posebno ognjevitno pišejo organi anarhistov in sindikalistov. Anarhisti pozivajo na poziva na obrambo do zadnjega moža. V Madridu se je začela konferenca komunistične stranke. Zaradi težkega položaja se zdi, da je komunistična stranka pripravljena na sodelovanje z vlado.

Negrin in del Vayo v Madridu

Pariz, 10. febr. br. Snoti sta se republikanski ministrski predsednik Negrin in zunanji minister del Vayo pripeljala z avtomobilom v Toulouse. Oro pozneje sta odletela z letalom v južni smeri in davi ob 11.30 pristala v Alicantu, eni izmed glavnih treh republikanskih luk v centralni Španiji. V Alicantu sta se takoj sestala z zastopniki krajevnih oblasti ter imela z njimi daljši razgovor. Novinarjem je del Vayo dal k. l. tko izjavo o uspešni evakuaciji vojske in civilnega prebivalstva iz Katalonije. V prvih popoldanskih urah sta se z letalom Negrin in del Vayo odpravila v Madrid, kjer sta se zvečer sestala z generalom Menos s tem otkom.

Bombardiranje Alicanta in Valencije

Madrid, 10. febr. br. Nacionalistična letala so danes v prvih popoldanskih urah močno bombardirala Valencijo in Alicante. Kakor zatrjujejo, se je to zgodilo zaradi prihoda Negrina in del Vaya v centralno Španijo. V obeh lukah so napadalci povzročili veliko materialno škodo. Cloveskih žrtev ni bilo.

Operacije ob francoski meji končane

Bilbao, 10. februarja AA. Na katalonskem bojišču je nadaljevala danes peta navarska divizija s svojimi operacijami ob obali ter dospela do francoske meje, to je do mesta Port Bou. Istočasno so čete generala Maestre dospela do obmejnega mesta Puigcerda ter ga zavzele. S tem so vsa najvažnejša mesta ob francoski meji, Puigcerda, Le Perthus in Port Bou v rokah nacionalistične Španije.

Zasedba Minorce

Bilbao, 10. febr. AA. O zasedbi otoka Minorce so se zvečele naslednje podrobnosti. Francoske čete so zasedle najprej Vilar Canos, kjer je arzenal, nato pa glavno mesto Mahon, odkoder so napredovali proti Ciudadeli. Prebivalstvo jih je povsod navdušeno pozdravljalo. Nacionalne čete so ugovarile, da so bili za časa republikanskega terorja ubiti vsi prebivalci otoka, ki so pokazali simpatije za nacionalno Španijo.

Francosko-angleška posvetovanja

Pariz, 10. febr. w. V krogih francoskega zunanjega ministrstva izjavljajo, da so bile v izmenjavi naziranj med francosko in angleško vlado postavljene za ureditev španskega problema naslednje štiri točke:

1. Ureditev vprašanja beguncev; 2. Zaključitev premirja; 3. Vzpostavitev normalnih diplomatskih odnosov z vlado v Burgosu; 4. Jamstvo za nedotakljivost španskega ozemlja. Seja francoskega ministrskega sveta, na kateri se bodo bavili s španskim vprašanjem, je dolocena za torek dopoldne.

Seja londonske vlade

London, 10. febr. w. Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri so sklepari priznanju vlade generala Franca in na-

daljnjih korakih v španskem vprašanju. Načelno je vlada včeraj sklenila da bo v primernem trenutku priznala vlado generala Franca. V dobro poučenih krogih izjavljajo, da je Chamberlain svojo znano izjavo v spodnji zbornici o vojaškem sodelovanju Francije in Anglije podal iz razloga, da bi očaji stališče ministrskega predsednika Daladiera v Franciji v toliki meri, da bi lahko pričel izvajati politiko ki mu jo predlaga angleška vlada ter mogel vzpostaviti stike z generalom Francom.

Nemci svare Franca

Berlin, 10. febr. Nemški listi obtožujejo zapadni velebiti, da skušata generalu Francu izvit zmagi iz rok in v eni ali drugi obliki rešiti špansko republikansko vlado in vojsko. Pri tem naglašajo, da mora Franco odbiti vsak tak poskus, ker se lahko popolnoma zaneša na italijansko in nemško podporo. Znatno povečanje pogojev, ki jih je Italija postavila v zadnjih dveh dneh za umik svojih prostovoljcev iz Španije in ki presegajo tudi Mussolinijeve obljube Chamberlainu, nemški tisk seveda odobrava. Listi v svojih poročilih iz Španije naglašajo, da bi general Franco napravil veliko diplomatsko napako, ako bi kapituliral pred zapadnimi velebiti. Sedaj gre za kapitulacijo republikancev v Španiji in za ničesar drugega.

Bogati prispevki za pomoč beguncem

Pariz, 10. febr. br. Mednarodni odbor za begunce je danes prejel od angleške vlade že drugo nakazilo 40.000 funtov šterlingov. Angleška vlada se je zavezala, da bo v primeru potrebe v začetku marca nakazala še nadaljnjih 40.000 funtov. Istočasno je odbor prejel od vlade Zedinjenih držav 37.000 funtov, okrog 100.000 funtov pa od švedske, belgijske in nizozemske vlade. Poleg tega je prišlo v Francijo mnogo denarja tudi od zasebnikov in nekaj ladij z žitom iz Amerike. Odbor bo s temi sredstvi lahko dalje časa oskrboval nekaj sto tisoč beguncev iz Katalonije in ostale Španije.

Podpis trgovinske pogodbe s Francijo

Pariz, 10. febr. AA. Havas. Danes so pomočnik jugoslovanskega zunanjega ministra Pilja, naš pariski poslanec Purč, francoski zunanji minister Bonnet in trgovinski minister Jeandin podpisali novo trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Francijo.

Konferenca Balkanske zveze odgodena

Bukarešta, 10. febr. p. Zasedanje stalnega sveta Balkanske zveze je bilo odgodeno od 16. na 20. februar Rumunski zunanji minister Gatencu je kot tokratni predsednik stalnega sveta Balkanske zveze dolocil, da se bo konferenca vršila v Bukarešti od 20. do 23. februarja. Konferenca je bila odgodena na željo jugoslovanskega zunanjega ministrstva, ker novi zunanji minister dr. Cincar-Marković še ni prišel v Beograd in ni mogel dovršiti vseh nujnih priprav za konferenco.

Belgijska vladna kriza

Bruselj, 10. febr. AA. Kralj Leopold z vso vmeno nadaljuje posvetovanja za sestavo nove vlade. V političnih krogih naglašajo, da bo sedanja kriza vlade dolga in težka. Ni izključeno, da se bo kralj na zadnje odločil za sestavo navadne poslovne vlade, ki ji bo predsedovala kaka neodvisna osebnost. Ko je Spaak odhajal z dvora, je izjavil, da je kralj zahteval od njega kakor tudi od drugih političnih osebnosti, da se v zvezi z imenovanjem dr. Martensa doseže solutja za pomirjenje duhov. Dokler se to ne bo zgodilo, je kralj prekinil konsultacije za razplet vladne krize.

Dvajsetletnica poljskega parlamenta

Varšava, 10. febr. AA. Ob 20letnici sejna je bila danes svečanost, ki so se je udeležili predsednik republike Moscicki, maršal Rydz-Smigly vsi ministri in mnogi zastopniki diplomatskega zbora. Slavnostni govor je imel predsednik sejma Makowski.

Deterdingov pogreb

Berlin, 10. febr. AA. Dahes so pokopali pokojnega petrolejskega magnata Deterdinga na njegovem posestvu pri Rostocku.

Beležke

„Opozicija vladi ne bo streljala v hrbet“

»Hrvatski dnevnik« nadaljuje v svojih uvodnikih z razpravljanjem o novi politični situaciji, ki je nastala po padcu Stojadinovičevega režima. Glasilo dr. Mačka ugotavlja v četrtkovem uvodniku, da je bila beograjska združena opozicija prva, ki je pokazala za samostojnimi demokrati dobro voljo za rešitev hrvatskega vprašanja. »Ob priliki zadnjih volitev je prišlo tudi do sodelovanja z Jugoslovensko nacionalno suranko. Čeprav ni bil sklenjen s to stranko noben politični sporazum, vendar kaže vse večjo voljo, da tudi s svoje strani pomaga pri reševanju hrvatskega vprašanja. Na osnovi izjav njenih prvakov je mogoče že sedaj, reči, da ne bo delala nobenih ovir pri tem postu. Njeni prvaki so že tudi ponovno javno izjavili da ustava ne sme biti zapreka za rešitev hrvatskega vprašanja in da se je treba lotiti tudi revizije ustave, če to zahteva država. Na potreba Sprič tega se vladi gospoda Cvetkovića ni treba bati, da bi ji opozicija streljala v hrbet z nasprotovanjem proti tudi najbolj radikalnim meram, ki bi zadovoljile Hrvate. Kar se tiče državljanjskih svoboščin je tudi lahko prepričana, da ji ne bo delala opozicija nobenih težav, ker zahtevajo prav tako Srbi kakor Slovenci in Hrvati kar največje politične svoboščine.«

„Politika“ o zagrebških pričakovanjih

Zagrebški dopisnik beograjske »Politike« poroča, da spremljajo tamošnji politični krogi z velikim zanimanjem razvoj političnega položaja. »V zagrebških političnih krogih se v prvi vrsti naglašajo potreba čim prejšnjega sprejetja političnih zakonov, posebno novega zakona o volitvah narodnih poslancev. V Zagrebu so doslej z velikim nezadovoljstvom sprejemali neprestano odlaganje političnih zakonov za časa režima dr. Stojadinovića, ker so smatrali te zakone za prvi korak k reševanju hrvatskega vprašanja. Zaradi tega je razumljivo veliko zagrebško zanimanje za prve poteze, ki jih bo storila nova vlada. Dragiša Cvetkovića, Zagrebški krogi mislijo, da morejo pričakovati od nove vlade resnih korakov, ki bodo ugodno vplivali na nadaljnji razvoj dogodkov.«

Sklepi Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije

V četrtki je bila v Beogradu seja vodstva državne gasilske zveze. Za novega starešine gasilske zveze je bil izvoljen minister brez portfelja Franc Snaj, ker so izjavili zastopniki hrvatskih gasilcev, da nihče med njimi ne želi kandidirati za starešino. Za podstarešino je bil izvoljen zastopnik zagrebške gasilske zveze Branko Svoboda. Na njegov predlog je bil soglasno sprejet sklep o temeljitih revizijah gasilskega zakona in z njim zvezanih pravilnikov. Izvoljen je bil poseben odbor, ki bo izdelal osnutek novega gasilskega zakona v duhu čim širše avtonomije posameznih gasilskih zvez. Odbor mora svoj predlog izdelati v teku enega meseca in ga potem predložiti vodstvu gasilske zveze v odobritev. Končno je bilo še sklenjeno, da bo letos državni kongres gasilske zveze v Ljubljani od 13. do 15. avgusta.

Možnost spremembe režima v Grčiji

Glavni hitlerjevski dnevnik »Völkischer Beobachter« poroča iz Londona, da bo po mnenju tamošnjih političnih krogov prišlo v doglednem času do velikih sprememb tudi v grški notranji politiki. Odstopil bo dosedanja predsednik vlade general Metaxas in naredil prostor docela novi vladi. V Grčiji so notranjepolitične razmere zelo napete in se vladi ni posrečilo doslej notranjega pomirjenja, kakor je obljubljala predsednik Metaxas v vladni deklaraciji. »Völkischer Beobachter« pripominja, da ni izključeno tudi sprememba kurza grške zunanje politike, ki se bo pod novim režimom zopet močneje naslonila na Anglijo, kar odgovarja že preteklim tradicijam atenske zunanje politike.

Razširjenje začasnih zakonov na Avstrijo

S posebnim odlokom nemške vlade je razširjen zakon o pobujanju zahrbnih napadov proti državi in narodno socialistični stranki tudi na ozemlje bivše Avstrije. Zakon odreja otre kazni za vse, ki »vedoma širijo neresnične vesti o državi ali vesti, škodljive ugledu narodno socialistične stranke in njenih institucij.« Kaznivno so tudi tisti, ki pripovedujejo sicer resnične dogodke vendar pa na način, ki lahko škoduje državi ali stranki. Posebno stroge kazni so dolocene za one, ki posujejo ali grdijo vodilne osebnosti v državi in stranki ter razširjajo o njih razne neresnične govore. Kazni znašajo zapor do dveh let, po odsluženju kazni pa še v internacijsko taborišče.

»Vöelkischer Beobachter« utemeljuje razširjenje tega zakona na ozemlje bivše Avstrije s tem, da mora režim v bodoče ostro stopiti na prste »raznim kritikarom in nergarjem, ki zastrupljajo razpoloženje ljudstva.« Obenem z zakonom o pobujanju zahrbnih napadov na državo, narodno socialistično stranko in nje funkcije je uveljavljen v bivši Avstriji tudi zakon o zaščiti narodnosocialističnih uniform, znakov in zastav. Zakon predvideva smrtno ječo in celo smrtno kazen za zlorabljanje stranknih uniform pri izvrševanju kakega zločina.

Posveti v Zagrebu

Zagreb, 10. febr. o. Stalni delegat LSSS v delovnem odboru Bluka na obojnega sporazuma dr. Juraj Šutej se je v pretekli noči vrnil v Zagreb. Davi se je že ob 7. zglasil pri predsedniku stranke dr. Mačku. Kmalu za njim je prišel na posvet še inž. Košutić. Njihov razgovor o položaju je trajal vse do 11. ure. Dr. Šutej je dr. Mačka podrobno obvestil o svojih razgovorih z zastopniki združene opozicije in z generalnim tainikom JNS dr. Albertom Kramerjem v Beogradu.

Po tej konferenci se je dr. Šutej ob 11.30 odpravil k podpredsedniku SDS Večeslavu Vilderju. Popoldne sta se skupno podala spet k dr. Mačku. Novejši je dr. Šutej odpotoval nazaj v Sarajevo.

Gospodarsko zблиžanje Rusije in Italije

Podpis novih trgovinskih pogodb — Milijardna izmenjava blaga na podlagi klirinškega obračunavanja

Rim, 10. febr. b. Italijanski listi pripisujejo zelo velik pomen podpisu raznih protokolov in gospodarskih dogovorov, ki so bili v zadnjem času sklenjeni med Italijo in Rusijo. V imenu italijanske vlade je nove konvencije podpisal zunanji minister grof Ciano, v imenu sovjetske vlade pa rimski sovjetski veleposlanik Stein. Kakor poudarja uradno poročilo, so bila s temi dodatnimi dogovori in novimi sporazumi urejena vsa sporna vprašanja in na novo urejen ves trgovinski promet med obema državama. Podpis teh protokolov in dogovorov je zbudil ne le v tukajšnjih gospodarskih, temveč tudi v rimskih političnih in diplomatskih krogih veliko pozornost, to tem bolj, ker je bil dan podpis določen na 15. obletnico podpisa osnovne italijansko-ruske trgovinske pogodbe iz l. 1924. Novi sporazumi urejajo zlasti dobavo ruskih surovin Italiji, tako petroleja, premoga in tudi žita, in sicer na osnovi klirinškega obračuna za italijanske industrijske dobave Rusiji.

Oficiozni organ italijanskega zunanjega ministrstva »Giornale d'Italia« poudarja v svojem poročilu da so novi trgovinski dogovori med Italijo in Rusijo pomembni in važnejši od vseh dosedanjih. Po sodbi lista bo izmenjava blaga na podlagi

novih sporazumov dosegla po vrednosti letno nad eno milijardo lir.

Milanski »Corriere della Sera« posveča dogodku daljši komentar, ki pravi med drugim: Italijansko-ruska trgovinska izmenjava je dosegla leta 1934, ki se lahko smatra za poslednje normalno leto v tem pogledu okoli 300 milijonov lir v uvozu in okoli 100 milijonov lir v izvozu. Podatki za leto 1935 in naslednje leto niso bili objavljeni, verjetno pa je, da so se zaradi izvajanja sankcij močno znižali. Leta 1937 je uvoz le malo presegel 100 milijonov lir, izvoz pa niti 10 milijonov lir. Leta 1938 pomeni že pravo likvidacijo trgovinske izmenjave, ki po vrednosti ni dosegla niti 8 milijonov lir. Ta zastoj je pripisati deloma posledicam sankcij, deloma pa zamrznotenju kreditov v obeh državah. Novi sporazum predstavlja izhod iz tega zastoja. Odnosaji se sedaj spet obnove na osnovi kompenzacijskih obračunov, toda z zvišanjem kontingentov tako za ruski kakor za italijanski izvoz. Z nadzorstvom nad klirinškim bo že v naprej izločena sleherna možnost računskih razlik, ki bi povzročile nenormalne pasive. Italiji se odpre z novimi dogovori ruski trg za njene industrijske proizvode, Rusiji pa italijanski trg zlasti za žito, les, mangan, petrolej itd.

Drugo »Pismo iz Belgrada«

»Domoljub« je objavil drugo poslansko pismo iz Beograda. Pisec se najprej malo izez, ker smo seznanili z njegovimi mislimi našo javnost in pravi, da je bilo »pismo napisano za »Domoljubove« bralce da bi or gledali na razmere v Beogradu in prav razumevali delo poslancev.« Nato prehaja na druzer bolno točko slovenskih poslancev »oleg neštetiht prošnji za službe na »podporice«. Sai je tudi težava z njimi. »Poslanec naj bi posameznim ljudem in »ralem pridobil vsaj kako podporico. V navado je to že prišlo. Mi radi zabavljamo na Belgrad da je tam doli ognjišče različnih korupcij. Morebiti to res. Toda nismo upravičeni zabavljati, če bi se sami dali pokvariti z neurejenim pohlepom po raznih »dporah«. Zato po mnenju pisca s podporami zaenkrat ne bi dosti. Treba se je namesto za nje boriti za samoupravo. O teh pa pravi:

»Da široka samouprava Ali bo prišlo do je in kdaj? Prepričani smo da narod doseže končno to kar je prav in kar vztrajno zahteva. Prej ali slej pride do izpolnitve naših zahtev po samoupravi.«

O sporazumu s Hrvati čitamo v tem zanimivem pismu: »Belgrad je poln teh govorov. Nekateri politični preroki pravijo, da se bo to kmalu zgodilo. Drugi so večji dvomilivci in trdijo da bodo Hrvati samo nekaj dobili toliko da začno sodelovati. Kaj je resnice na teh govorih? Resnica je da prihajajo v Belgrad Hrvati, ki bi jih mogli imenovati za posredovalce. Vsa to je dejstvo da iščejo nekega sporazuma. Ali bodo mogli Hrvati zadovoljiti svoje ljudstvo s samoupravami na podlagi sedanje ustave, to je veliko vprašanje. Zatehtali so vse in šli s tem glasom na volitve. Ali bo mogoče sedaj potolažiti ljudi s tem da se jim da samo nekaj?«

Arabske zahteve v Londonu

London, 10. febr. br. Na snočnji konferenci arabskih in angleških zastopnikov v okviru palestinske konference v Londonu so Arabci podali važne izjave, ki so bile danes objavljene v posebnem uradnem komunikatu. Arabci zahtevajo vse svoboščine v Palestini in jamstva za svoj nacionalni in gospodarski razvoj. Od vsega početka niso bili nasprotni semitizmu. Preden je bila objavljena znana Balfourjeva izjava, so z židi v Palestini živeli v najlepšem soglasju, odtlej pa so se pričeli boriti za svojo neodvisnost, ki jim jo je Anglija obljubila. Snoči so izjavili, da bodo spoštovali vse angleške interese, dopuščali svoboden dohod k svetim krajem in ščitili sedanje židovske in druge manjšine v Palestini, če bodo sprejele njihove upravičene zahteve.

Zasledovanje irskih zarotnikov

London, 10. febr. w. Policija je mnenja, da je prišla na sled vodji irskih zarotnikov, ki so v zadnjem času izvršili v raznih krajih Anglije atentate. Gre za neko žensko, ki stanuje v Manchesteru in katere aretacijo pričakujejo vsak čas. V Liverpoolu so včeraj aretirali več Ircev, ki prav tako pripadajo vodstvu zarotniške organizacije.

Gamelin — poveljnik vseh francoskih vojnih sil

Pariz, 10. febr. p. »Jour« poroča, da je bil general Gamelin imenovan za poveljnika vseh francoskih vojnih sil. General Georges bo ostal še nadalje načelnik glavnega generalnega štaba.

Smrtna nesreča znanega nemškega letalca

Berlin, 10. febr. w. Na svojem povratnem poletu iz Avstralije je pristal danes nemški letalski poročnik Pulowsky v Madrasu v Indiji, kjer se je pri poizkusu poletu smrtno ponesrečil. Z njim vred se je ubil tudi indijski potnik, ki je bil v njegovem letalu. Menijo, da se je letalo ponesrečilo, ker je zadelo v neko oviro.

Pastor Müller odstavljen

Berlin, 10. febr. br. Davi je bil z dekretom odstavljen vodja svobodne evangeliske cerkve pastor Müller, naslednik pastora Niemöllerja. Dekret je bil izdan po posebnih preiskavi, ki je bila uvedena proti Müllerju zato, ker je v času septembrske krize po vsej Nemčiji organiziral posebne molitve za mir. Pastorja Böhmner in Norbert sta še v preiskavi.

Dvojni samomor v Beogradu

Beograd, 10. febr. p. V pretekli noči sta izvršila samomor trgovca Djura Lalić in njegova zaročenka Marica Stangl. Lalić je zašel zadnje čase v resne materialne težave in se je zato v obupu ustrelil. Tudi njegova zaročenka si je nekaj trenutkov pozneje pogrnala kroglo v glavo ter je po prevozu v bolnico podlegla poškodbam.

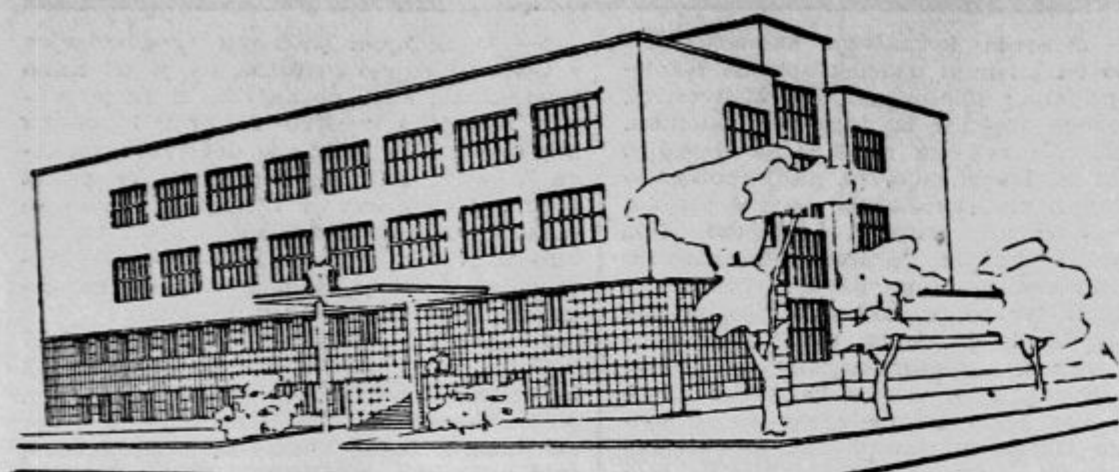
Vremenska napoved

Zemunska: V severnih in zapadnih krajih oblačno, ponekod morda celo dež. V južni polovici države jasno. Temperatura se bo dvignila.

Dunajska: V splošnem povečana oblačnost, od zapada postopna razjasnitev, v višinah nagel porast temperature pri zapadnih vetrovih.

Naši kraji in ljudje

Nova ljubljanska meščanska šola

Meščanska šola na Viču navzlic zimi prav naglo rase in bo ob ugodnem vremenu do vrha že 1. aprila. Če bo delo tako naglo napredovalo, bo novo šolsko poslopje do zime popolnoma gotovo in opremljeno. Meštno poglavarstvo je v »Službenem listu« pravkar razpisalo tudi obrtniška dela zgradbe, ki so skupno preračunjena na 2.300.000 din. Mizararska dela bodo veljala do 389.000 din, umetnikomnošeska dela 350.000 din, plesarska dela 67.000 din, slikarska dela 31.000 din, polaganje parketov 121.000 din, polaganje linoleja 88.000 din, zavese in roloji 63.000 din, steklarska dela 84.000 din, pečarska dela 124.000 din, instalacija elektrike 120.000 din, instalacija

vodovoda in toplovodna naprava 218.000 din ter centralna kurjava 646.000 din. Poudarimo, da ta dela je treba vložiti do 1. marca. Pozneje bodo še razpisana ključavničarska dela in dobava svetil, orodja in opreme (zlasti šolske klopi in telovadno orodje). Zgraditev zaključena pred letalskimi napadi in trotoarji ter hodniki, ureditev vrta in zgraditev ograje sta pa oddani že pri zidarskih delih. Če bo ugodno vreme in bodo dela napredovala tako v redu kakor doslej, bo torej južno del našega mesta že letos dobil prepotrebno in popolno moderno zidano ter opremljeno novo šolsko poslopje za meščansko šolo, ki bo veljalo okrog 4.500.000.— din.

Nevzdržne razmere na pošti v Trbovljah

Premalo uslužbencev — Potreba telefonske govorilnice

Lani smo že opozorili na velike nedostatkne pošto upravnega posloppja, s katerimi se mora boriti pošto osebe v Trbovljah. Kljub ponovnim pritožbam se razmere na obeh trboveljskih poštah niso nič izboljšale, temveč poslabšale.

Pošta Trbovlje 2 ima tudi še danes le eno uradnico in še ta se vodi v evidenci kot uradnica pošte Trbovlje 1, od koder je pred letom dni bila menda začasno premeščena ter poštna direkcija za njo ni poslala do danes nadomestne moči. Uradnovanje se še vedno vrši v majhnem mravčnjaku za pošto poslovanje povsem neprimernem prostoru. Poštne enote, s katerimi se mora boriti šibka ženska uradna moč, se niso zmanjšale in se imajo tudi letos še bolj smatrati kot »težke« saj denarni promet prekoračuje letnih 24 milijonov ter vsa blagajniška, pisemska in paketna manipulacija težko obremenjuje uradno delo, ki ga je zlasti ob plačilnih dnevih in v začetku meseca treba vršiti pozno v noč.

Telefonski pogovori na pošti Trbovlje 2 so poglavje za sebe. Če ti je že sreča mila da v doglednem času dobiš prosto telefonsko progo — rudniški poslovni razgovori včasih zasežejo celo dopoldne pa tudi popoldne — moraš temeljito paziti, kako boš obračal besede, da bo pogovor ostal tujemu ušesu nerazumljiv. Predvsem neprijetno je tako javno telefonsko pogovarjanje, če se tiče zaupnih rodbinskih ali pa političnih zadev. Naj bi se vendar upoštevalo ogorčenje javnosti nad zanemarjanjem tajnosti telefonskih pogovorov, ki je danes vendar najmanj tako važna kakor pisemska tajnost. Vsa naša javnost odločno zahteva, da se na pošti Trbovlje 2 zgradi posebna telefonska celica. Stroške naj nosi poštna uprava, saj je poštni urad Trbovlje 2 visoko aktiven in izkazuje samo na raznih taksah čistega letnega dohoda nad 100.000 dinarjev, da ne vrnemo dobička, ki ga ima poštna hranilnica od čekovnega prometa in hranilni vlog. Pošto osebe je treba tu podvojiti in urad sam namestiti v prikladnejšem prostoru. Morda bo v občinskih hišah prostora, kadar bo zgrajen novi občinski dom in izpraznjeni dve poslopji.

Huda nesreča na kočevski cesti

Karambol osebnega in tovornega avtomobila — Podobna nesreča na Jasnici — Riziko prometa na važni cesti

Kočevje, 9. februarja
Cesta Kočevje — Sušak je bila predvčerajšnjim na sektorju med Moravo in Kaplalom spet prizorišče težke avtomobilske nesreče. Notar in župan mesta Kočevja, g. Tone Lovšin se je peljal na svojem avtomobilu po službeni dolžnosti v Farno. Z njim so bili v vozu še: g. Stanko Vedlin, šef davčne uprave v Kočevju, g. Conradi, šef finančnega oddelka v Kočevju, in gospodin Hermina Petsche, notarska uradnica v Kočevju. Ob pol 14. jim je na osterm ovinku v bližini Moravice pribrazil avtomobil s tovornim avtomobilom šofer Babič, uslužben pri tvrdki Pretnar, Ljubljana, Cernetova 26. ki je imel na svojem avtu naloženo 5000 kg soli. Ker je hotel šofer Babič na ozki cesti odrezati ovinek in ker je vozil s precejšnjo brzino, je bil karambol neizbežen. Notar Lovšin je vozil pravilno po desni strani ceste, ker pa se tik ceste na desni dviga svet v breg, je bil sleherni umik nemogoč. Težki tovorni avto je z vso silo zadel ob Lovšinov avto. Sunej je bil tako močan, da je notar Lovšin, ki je sedel ob krmlju, trikrat prelomil volan, pri tem pa je bil ranjen v prsa. Sipe v osebnem avtu so se združile, drobci stekla pa so ranili vse potnike, razen gđ. Petschejeve. Notar Lovšin je zadel z glavo ob ščitno steklo pred volanom ter si prerazil čelo in levo lice. Močne poškodbe ima tudi po rokah in nogah. Tudi šef davčne uprave g. Stanko Vedlin je močno porezan, dočim je dobil pri sunku g. Conradi močan živčni pretres.

Vozač tovornega avta Babič je sicer hotel v poslednjem trenutku zaokreniti svoje vozilo na desno stran ceste, toda pri tem je bil nespreten, da je težki tovorni avto zgrmel v 30 m globoki prepad. Za čudo ni bil niti ranjen niti se njegovemu težkemu vozu ni zgodilo nič hujšega, četudi je avto drvel v globino s hitrostjo, da je spotoma ruval drevesa, posajena na potjoju strmine.

V tistem času se je mimo kraja, kjer se je primerila nesreča, pripeljal na pošten vozu g. Kajfež, poštar iz Novih sel. Takoj je pomagal ranjenecem v Lovšinovem avtu, da so mogli iz voza, kajti bila je nevarnost, da bi avto zgorel in zahteval človeške žrtve. Pomoč je bila težavna, saj so bila vrata zmečkana in jih je bilo le težko odpreti. Ranjenice je odprel v bližnjo gostilno, on sam pa je pohitel na pošto in brzojavil o nesreči v Kočevje. Avtopodjetnik g. Hiris iz Kočevja je takoj pohitel na kraj nesreče ter prepeljal ranjene v Kočevje, kjer jim je sredi zdravstvenih referent dr. Tone Hočvar ob 18. nudi prvo pomoč.

Se tisti dan so bili o nesreči obveščeni pošte iz Farno in Kočevske Reke, ki so pohiteli na mesto, da ugotovijo dejansko stanje. Naslednjega dne si je prizorišče ogledala sodna komisija iz Kočevja.

Vsi ranjeni so v domači oskrbi. Upamo, da bo njih zdravljenje poteklo brez komplikacij. Njim, kakor tudi priljubljenemu g. županu in notarju Tonetu Lovšinu želimo, da bi čimprej okrevali.

Naknadno doznavamo, da se je podobna avtomobilska nesreča primerila istega dne na Jasnici, t. j. vzpetini, ki loči Kočevsko od Ribniške doline. Šofer Klunove opekarne iz Ribnice je vozil proti Kočevju polno naložen tovorni avto opeke. Naproti mu je iz kočevske strani pripeljal osebni avto, ki ga je vodil inženjer kneza Auersperga iz Kočevja. Na osterm ovinku sta obe vozili trčili. Osebni avto je poškodovan, hujše nesreče pa ni bilo.

Z bližajočo pomladno sezono se je promet na kočevski cesti okreplil. Tako moramo na žalost letos že zelo zgodaj poročati o nesrečah na tej prevažni cesti. ki veže Ljubljano z Jadranskim morjem. Dejstvo je, da so se podobne nesreče dogajale že tudi lansko leto in prej, skratka, da skoraj ni minilo leto, da bi ne mogli zabeležiti avtomobilske nesreče na cesti, ki je preozka in preslabo oskrbovana za

promet, ki je menda najživahnejši na vseh cestah v Sloveniji. V interesu varnosti prometa, ki rase iz leta v leto, bi bilo, da se ta važna komunikacijska zveza med Ljubljano in Sušakom razširi in odpravi ostri ovinki, ki često zahtevajo hude prometne nesreče.

O vzgoji narodne zavesti

Ljubljana, 10. februarja

V okviru roditeljskih večerov, ki jih ta teden prireja na svoji šoli upraviteljstvo bežigradske šole, je snoči predaval o narodnostni vzgoji predstojnik manjšinskega inštituta prof. Lavo Čermelj. V izčrpnem referatu je pojasnjeval, kakšna naj bo vzgoja zavednega in vrednega člana našega naroda in naše države. Predavatelj je naglasil, da je potreba po takem predavanju in pojasnitvi specifično naša, še posebno slovenska. Drugod bi bilo tako predavanje po večini odveč, kajti stvar je sama na sebi že tako jasna in naravna, da je vsem že prešla v kriz in meso in bi bilo vprav banalno še govoriti o njej.

Bistvo narodnostne vzgoje ni le v tem, da vzgojimo v mladini ljubezen do materinega jezika, tudi ga ne smemo zamenjati z domorodno ali državljansko vzgojo. Narodnostna vzgoja je širši pojem in združuje v sebi oba omenjena momenta v harmonično celoto.

Predavatelj je nato na posameznih zgodovinskih primerih iz preteklosti in sedanjega časa posredno prikazal poslušalstvu, kaj je prav za prav bistvo narodne zavesti, katero zasleduje narodnostna vzgoja. Glede te vzgoje moramo biti iz srca hvaležni predvsem našemu učitelstvu, ki je na svojem mestu in se pri izvaianju te velike naloge in dolžnosti ne ustraši niti žrtve, če je treba. Vso svojo skrb posveča generaciji iz povojne šole, da bi se otrela vseh spon, ki nas še vežejo na preteklost. Nova generacija je določena, da prinese čist narodnostni duh v naš narod, da utrdi zavest svobode in samostojnosti narodne države. To je tista zavest na katero prejšnji rod zvečine ni bil pripravljen.

Toda prav pri tem delu našega učitelstva in te težke ovire: kaj pomaga vse njegovo prizadevanje, če neprevidne opazke ali članki in spisi, na katere naleti otrok izven šole, uničujejo njegovo delo? Nepremišljene besede, ki je morda samo izraz trenutnega nerazpoloženja ali razočaranja more v mladi duši izzvati dvom v učiteljevo besedo in ta dvom se ne ustavi le pri predmetu, temveč onemogoča sploh vsako vzgojo. Rod pa, ki tako dorošča, ne bo le brez prave narodne zavesti, ampak tudi brez značaja.

Svoja izvajanja je predavatelj zaključil s pozivom, naj starejši ne ovirajo z nepremišljenostjo eminentnega narodnostnega dela naše šole in naj ne ubijajo s tem v otroku najzlahtnejše klič, iz katere mora zrasti narodnostna zavest, ki našemu narodu tako primanjkuje, a jo srečujemo pri vseh drugih narodih.

Fran Šilovinc

Krško, 9. februarja

Poročali smo že, da nas je za vedno zapustil ugledni brivski mojster g. Franc Šilovinc. Ob lepem spremstvu Sokola in ga silcev se je pri grobu poslovil br. Debelak. Poveljeval je njegov kremeniti značaj. vztrajno delavnost in se spominjal neustrašenega borca-Sokola v najtežjih časih. Po kojniki je bil mnogo desetletij član občinskega posredovalnega urada. Razumel je iz izrednim taktom pripravljeno se stranke pomiriti in jih prisiliti k poravnavi in jih tako obvarovati visokih pravnih stroškov. Marsikateri občan se ga s hvaležnostjo spominja. Med svetovno vojno je vodil občinsko aprovizacijo. Tudi tu se je izkazal kot pravi mož na pravem mestu. Nalogo je opravljal z vso natančnostjo in objektivno, zato si je pridobil spoštovanje pri uradniških slojih kakor pri kmetih. Zapustil je dva sina in dve hčerki. Ferdinand je prokurist zavarovalnice Vardar, Pavel pa solski upravitelj v Meltnicah. Marija je lastnica modnega salona, učiteljica Berta je pa poročena z odvjetnikom dr. Pikušem v Lendavi.

80 letnica uglednega lesnega trgovca

Zreče, 10. februarja

V ponedeljek 13. t. m. bo praznoval osemdesetletnico veletrgovca in posestnika g. Matija Vidmar iz Boharice pri Zrečah. Rodil se je pri Kumru v planini pod Roglo. Izmed 12 otrok je bil drugi. Obilica otrok, dolgovni in razne nesreče so bili vzrok, da je posestov prišlo v tuje roke in da so se otroci razpršili po svetu. Naš jubilar je služil pri več gospodarih, toda kmalu se je osamosvojil. S pridnostjo, varčnostjo in podjetnostjo je skupno s svojo ženo Nežo, ki je umrla pred petimi leti dosegel to, da je postal zelo ugleden lesni trgovec.

Njegova zasluga je zlasti v tem, da se je zasiljal v kraju, kjer je bila poprej trgovina po večini v tujih rokah. Tako je tamkaj s svojo podjetnostjo spodrinil tuji kapital, kar je v obmejnih krajih zelo velikega pomena. Svojih šest otrok je dobro preskrbel. Lesno trgovino doma in v Zagrebu je prevzel najstarejši sin Ludvik, ki nadaljuje začeto pot svojega očeta.

Ob njegovi osemdesetletnici mu želimo, da bi večer svojega življenja preživel v miru z zavestjo, da ni zastoj živeli na svetu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Življenjski roman velike umetnice, ki se bori za svojega otroka!

DANES PREMIERA!

V ostalih vlogah: Marija Andergast, Ivan Petrovič, Julia Serde, Theodor Loos itd.
Predstave ob 18., 19. in 21. uri

PEBECO
Bez Sapuna
Pjenušovi
PRAŠAK ZA ZUBE

USPEŠNA MODERNA NEGA ZOB

Zobe si negujete moderno in racionalno, če si jih očistite zjutraj in zvečer z novim, penetnim s sredstvom, ki se imenuje PEBECO. Brez dodatkov kakega mila se PEBECO lepo peni in vsebuje PEBECIN, v čemer je njegov neprekosljiv uspeh.

Za elektrifikacijo Dravskega polja

Na zborovanjih sprejete resolucije zahtevajo, da se delo ne odlaš

Sv. Marjeta na Dr. polju, 10. februarja
Prebivalci Dravskega polja že dolga leta opazujemo, kako se naglo in razkošno elektrificirata Gorenjska in Dolenjska, mi pa s svojimi pogajanji s Falo ne pridemo z mrtve točke. Smo sicer v njeni bližini, a Fala daje prednost industrijskim krajem.

Zato smo se prebivalci Dravskega polja, zbrani na manifestacijskih zborovanjih pri Sv. Marjeti na Dr. polju in na Ptujski go-ri 5. t. m. odločili poslati odločujočim činiteljem tole resolucijo: 1) Nagemu tehničnemu razvoju mora slediti tudi kmetijstvo z izkoriščanjem vseh tehničnih pridobitev kar mu omogoča prav priklon na električno omrežje 2) Električna omogoča prebivalstvu izboljšanje higijenskih razmer v hiši in družini ter asanacijo vasi. Tako na primer na Ptujski gori tisoči romarjev in izletnikov pogrešajo vodo. Kaj naj počne novoustanovljeni zdravstveni dom brez elek-

trike? 3) Električna nam prihrani na delu in času. 4) Omogoča naselitev industrije in obrtnikov med nami, ki smo v neposredni bližini Maribora, Ptuja in Drave. Zaradi tega se obračamo na vse odločujoče činitelje, zlasti pa na bansko upravo v Ljubljani, da takoj prevzame elektrifikacijo Dravskega polja, kjer so pripravljala dela že končana, prebivalci pa pripravljeni tudi na žrtve; na vse državne poslance in banske svetnike v Sloveniji, da se zavzamejo za elektrifikacijo Dravskega polja, odnosno odobrijo kredit za izvedbo načrtov; na Kmetijsko zbornico kot strokovno organizacijo, da zagovarja naše povsem opravičene težnje za povzdigo kmetov; na državni higijenski zavod v Ljubljani, da zaradi izboljšanja higijenskih razmer priporoči naše prošnje; na Zbornico za TOI in druge, da nam pomagajo. Pripravljalni odbor v Sv. Marjeti.

Po napadu na nečaka je šel v Savo

Po dobrem poldrugem mesecu so šele našli njegovo truplo blizu Zagreba

Brežice, 10. februarja
Pred mesecem dni smo poročali, da je izginil z doma v Bukošku pri Brežicah 70 letni Molan Martin starejši, potem ko je bil z vinjekom napadel svojega nečaka Molana Martina. Orožniki so vršili vsestransko preiskavo, ker se se stalno širile govorice, da je bil zavratno umorjen in pokopan v gnoju v svojem vinogradu pri Pišecah. Te govorice pa so se izkazale za neresnične. Ugotovilo se je samo, da je nekdo dečko našel ob Savi na plotu rjav klo-buk z zelenim trakom in okovano palico, kar je bilo zelo slično pogrešančevi last-nini.

Molan Martin starejši je bil že enkrat obsojen na zaporno kazen pogojno za dve leti, ker je napadel svojega nečaka in ga telesno poškodoval. Bilo je to lani novembra. Pogojno kazen je obsojenec razumel

tako, kakor da je za dve leti izgubil častne pravice. Zato je tožil svoji sestri, da je zdaj zanj vse izgubljeno in ne bo mogel sodno izterjati užitka, ker je za dve leti izgubil častne pravice. V istem smislu je govoril tudi svojemu sosedu. Obe ma je dejal, da mu ni več živeti in da bo končal svoje življenje v valovih Save.

Pred dnevi je dospela od zagrebške policije vest, da so neki ribiči videli nedaleč od Zagreba plavati po Savi precej razpadlo truplo močno razvitega starca, ga ujeli, naložili na čoln in prenesli v mrtvašnico v Stenjevcu. Ker je bil podan sum, da je utopljenec pogrešani Molan Martin starejši, je tukajšnja orožniška postaja poslala orožnika in Molana Martina mlajšega v mrtvašnico v Stenjevcu, in nečak je res spoznal v utopljenca svojega strica.

Drzne pustolovščine J. Završnika

Cešnjica, 10. februarja

Meseca decembra lani se je pojavil v gorski vasi Podlonku elektroinstalater Završnik Josip, ki se je nekaterim predstavil tudi kot Dobrček Josip. Završnik se je najprej nastanil v gostilni g. Benedičičeve Franje na Cešnjici, kjer je ostal le nekaj dni, nato pa se je preselil v gostilno gđ. Pintarijeve Marije v isti vasi.

Posestnik Tolar Ferdinand iz Podlonka pod Rattovcem je bil menda po časopisnih oglaših iskal elektrodinamo za svojo elektrarno v Podlonku in na te inserate je Završnik Josip prišel s pooblastilom koncesioniranega elektrotehničnega podjetja Hebeina Ivana iz Ljubljane. Pooblastilo, s katerim se je Završnik predstavil, pa je bilo že maja lani preklicano in je s tem postalo neveljavno. Poleg tega preklicanega pooblastila je imel Završnik s seboj še dve štampiljki eno na naslov »Elektro-svet, elektrotehnično podjetje, Maribor«, ki je bila tudi maja preklicana, drugo pa na naslov »Hebein Ivan, koncesionirano elektropodjetje, Ljubljana-Maribor«. To štampiljko je Završnik dal na pravih sam brez znanja tvrdke Hebein iz Ljubljane. S temi neveljavnimi dokumenti je hotel Završnik delati električne instalacije pod Rattovcem na ime Hebeina Ivana iz Ljubljane.

Možak je privedel s seboj tudi več elektromonterjev. Ti so res začeli delati pri nekaterih strankah v Podlonku in Prtovču, nikjer pa niso dela dokončali. Završnik je med tem sklenil pismene pogodbe za instalacijo elektrike z raznimi strankami v vaseh Podlonku, Prtovču, Martinjem vrhu in Bukovščici. Od strank je jemal predjume na račun. Kasiral je, kolikor je pač dobil, in na ta način izvažal od gospodarjev nad 6.300 din. Razen tega si je tudi izposojeval denar pri strankah, pri katerih ni imel dela, in ni plačeval stroškov po gostilnah. Dalje je Završnik naročil tudi različnih elektroinstalacijski material v vrednosti 7.000 din na ime Tolarja Ferdinanda v Podlonku. Ta material k sreči še ni bil prevzet z železniške postaje ob času, ko je bil aretiran.

Pustolovce se je po vrhu tega zagledal v nekdo gospodčin. Ni ji prikrival, da je sicer že oženjen, toda zatrjeval je, da je oženjen po evangeličanskem obredu in da je prestopil v katoliško vero, kar da mu omogoča ponovno stopiti v sveti zakon. V ta namen je tudi naročil poročna prstana na naslov izvoljenke, katerih pa ta iz previdnosti ni prevzela na pošti. Ni izključeno, da je hotel tudi njo opehariti za denar. To nakano pa mu je prekržilo orožništvo iz Zeleznikov.

S pomočjo opeharjenih delavcev, ki jim seveda ni plačal nič, in na podlagi tiralice v policijskem glasilniku je bil Završnik Josip razkrinkan in pred nekaj dnevi aretiran. Završnika je namreč iskalo okrogno sodišče v Novem mestu, ki ga je bilo obsodilo zaradi sleparstva na 10 mesecev strogega zapor, a ga zdaj ni moglo najti

nikjer, da bi ga povabilo na odsedenje pokore. Ob aretaciji je pustolovec prosil g. komandirja orožniške postaje, naj ga pusti vsaj še tri dni na prostosti, da bi se pred sejo poročil, češ da ima za poroko vse urejeno. Verjetno je lažni ženin hotel s tem pridobiti na času, da bi spet izginil v neznano smer, kar pa se mu ni posrečilo.

Nepridiprav je hotel zabrisati sled za seboj med drugim s tem, da je svoj potni list ponaredil tako, da je letnico rojstva izpremenil od 1890 na 1896. Po rodu je iz Velenja, pristojen pa v Maribor. Izdajal se je za zeta dr. Tomiška v Celju in trdil, da živi tudi njegova ločena žena v Celju. Pri njem so našli korespondenco, iz katere je razvidno, da je dopisoval z raznimi uglednimi damami in imel z njimi ljubezenske razmere.

Da pustolovec Završnik ni še več ljudi opeharil za denar, gre zasluga orožniškemu naredniku g. Djukiću Stojanu in orožniku Pračku Adolfu iz Zeleznikov.

Smrt vojnega dobrovoljca

Ljubljana, 10. februarja

Po daljšem hudem trpljenju je danes v splošni bolnišnici umrl France Sevnik, šolski upravitelj s Trate na Cadrom, ki je bil v naši javnosti in posebej še med našimi borci za osvobodjenje in uedinjenje znan kot naš najmlajši dobrovoljec. Umrl je komaj 41 let star.

Po rodu je bil pokojnik iz St. Jurja pri Grosupljem. Posvetil se je učiteljskemu poklicu, a svetovna vihra ga je komaj 18 let starega odtrgala od dela in od knjig. Moral je na fronto, a bil je eden iz množice tistih, ki so se v strelskih jarkih predali Rusom, da se pridružio nacionalnim bojnim formacijam, ki so se zbiral v Rusiji. Dne 20. marca l. 1916. se je kot ujetnik prijavil komandi jugoslovenskih dobrovoljnih odredov v Odesi. Dodeljen je bil drugemu polku prve dobrovoljske divizije in se je kot hraber tovariš udeležil bojev v Dobrudži. Pozneje je sodeloval tudi pri solunski ofenzivi. Iz Rusije je prišel v Solun po dolgem ovinku preko polotoka Kola, Anglije, Francije in Italije.

V vojski je ostal do avgusta 1919., nato pa je služboval po raznih krajih osvobodjene domovine. Do l. 1935. je učiteljeval v okolici Ljubljane, takrat pa je bil premeščen v Radočaj v Gorskem Kotaru. Od tam je lani prišel na Trato nad Kočevjem. Vsi, ki so ga poznali, so ga vzljubili kot zgledega delavca in iskrenega nacionalista.

V nedeljo ob 16. sprejememo Franceta Sevnika iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu, Sreška organizacija jugoslovenskih dobrovoljcev vabi svoje člane k pogrebu, ki se ga člani udeležijo korporativno z zastavo.

Prvi film dražestne mlade radiopevke
CARMEN LAHRMANN,
ki ji napovedujejo slajno
bodočnost!

MONIKA
KINO UNION — tel. 22-21.

Domače vesti

* **Spomenik Svetožarja Miletiča.** V Novi Savi je prišel kipar Ivan Mestrovic da bi z vodstvom Matice Srbske določil vse potrebno za postavitev spomenika velikemu narodnemu voditelju Svetožarju Miletiču. Spomenik bo postavljen še letos pred mestno hišo. Vse spomenik bo visok 6 m, sam kip pa 4 m in pol. Matica Srbska je za spomenik nabrala že 800.000 din.

* **Učiteljsko ljubljansko okrajno slavje** spomin Ivana Cankarja. Zborovanje učiteljskega društva ljubljanskega okraja, ki je bilo nedavno v Gornji Radgani, je bilo združeno s počastitvijo spomina Ivana Cankarja ob 20letnici njegove smrti. Zborovalci so bili zbrani v razredu narodne šole, ki je bil primerno okrašen, na tabli pa je visela Cankarjeva slika. Zborovanje je vodil zašolski predstnik društva g. Karol Mavrič, ki je toplo pozdravil predavatelja g. prof. Ivana Kolara iz Ljubljane ter zbrano učiteljsko Prof. Kolar je lepo orisal pisat lji Ivana Cankarja in njegova dela. Društvo ljubljanskega okraja je bil zgolj stanovski. Poročila odborov so bila soglasno sprejeta. Za sresko poverjenec MM je bila izvoljena g. Prelogova. Zanimivo je bilo poročilo predsednice odbora učiteljske gde Potočnikove, ki se je zavzemala za enakopravnost poročenih učiteljev z učitelji ter za odpravo celibata.

* **Društvo Slovencev »Narodni dom«** v Zagrebu, vjudno vabi vse svoje člane in prijatelje na društveno čajanko s plesom ki bo drevi o. 20.30 v društvenih prostorih Berislavičeva ulica 11. Igra privržadite jazz. Pijače in jestvin v izobilju. Pridite vsi!

* **Slovenec v Celovcu pred 75 leti.** Dne 24. januarja letos je minilo 75 let, ko so v Celovcu slovenstvo otvorili narodno čitalnico s sijajno »besedo« in ple-om Slavnosti dvorana je bila okrašena z zastavami v slovenskih barvah, ob koroškem grbu je bila poleg avstrijske zastave slovenska trobojnica. Dvorana je bila polna odlične gospe: gospe gopodične iz Celovca, mnogo duhovnikov, učiteljev in kmotov ob blizu in daleč. Med nje sta stopila deželni predsednik baron Sluga in deželni glavar prof. Goes. Odlična gosta sta bila sprejeta s trikatrnat »živjo«. Nato se je izvajal spored ki mu je bila zdajnja točka Jenkov »Naprej«, na kar je sledil ples Priliditev je opisal Marija Marjari v »Novicah« Četrta stoletja pozneje so se morali Slovenci v Celovcu sestajati le pri zaklenjenih vratih.

BOUVIER VINO V STEKLENIH GORNJAH

* **Iz Legije koroških borcev.** V nedeljo 12. t. m. bodo redni občni zbori krajevnih organizacij Legije koroških borcev, v Konjicah ob 9. uri v deški šoli, v Novem mestu ob 10. dopoldne v kavarni tovariša Smoleta, v Zagradcu na Dolenjskem ob 14. v Orlovih gostilni. Isti dan bo tudi članski sestanek jeseniške krajevnice organizacije v Mojstrani ob 10. dopoldne v gostilniških prostorih tovariša Janka Kramarja. Danes v soboto 11. t. m. bo redni občni zbor krajevnice organizacije v Beogradu ob 20. v prostorih Prosvetnega društva, Jovana Ristića 34. Poziva se članstvo iz obnočja navedenih krajev, da se zborov polnoštevilno udeležijo.

* **Uvedba brzojavne in telefonske službe pri pošti Blanca.** Dne 4. t. m. je bila pri pošti Blanca uvedena brzojavna in telefonska služba.

* **Pregled motornih vozil za srez Slovenj Gradec** bo v četrtek 23. t. m. v Slovenj Gradcu ob 8.30, v Šoštanju z začetkom ob 12. uri.

* **Pri lenivem črevesju in slabem želodcu** z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke naj se uporablja že odavna poznana naravna »Franz-Josefova grenčica«. Zelo pogosto je ugotovljeno, da je »Franz-Josefova grenčica« zlasti koristno domače sredstvo, kajti gre za to, da se prebavni kanal v jutru izčisti s kakim salinskim sredstvom za izboljšanje.

Ozi reg. št. br. 15. 485-35

Vademekum za turiste

Dr. A. Brilej: Priročnik za planince

Na željo članstva je Slovensko planinsko društvo pravkar izdalo lično priročnik knjižico z bogato vsebino ki mora biti vsakemu planincu zmerom pri roki. Društvo obljublja, da bo priročnik v novih izdajah še izboljšalo in namerava torej v bodoče stalno izdajati takšen vademekum za našega turista.

Urednik, tajnik osrednjega društva g. dr. A. Brilej, je med vsebino sprejel prejšnja pravila SPD in vseh polnuke SPD z vsemi osebnimi in statističnimi podatki ter podatki o mejah posameznih področij. Vazne so objave o članskih ugodnostih in vseh olajšavah ter podrobnosti obmejnega prometa za planince v Jugoslaviji. Najboljše deli je posvečen kočam in zavetščem SPD, o katerih so večji del objavljene tudi slike in teži in sicer ločeno za Kamniške in Julijske Alpe Karavanke ter za Pohorje, Zavrje in Dolenjski kras.

V posebno poglavje je urednik zbral doslej malo znane podatke o Zvezi jugoslovenskih planinskih društev, dalje o Asociaciji slovenskih planinskih združenj in slednje o mednarodni uniji planinskih združenj s sedežem v Ženevi, v kateri so članjena skoraj vsa evropska planinska in turistična društva (razen nemških).

Neobhodno potrebni sestavni deli takega planinskega priročnika so še navodila za prvo pomoč in reševanje (po knjigi dr. B. Breclja), katerim je priključeno tudi pregled o organizaciji reševalnih oddelkov in postajah SPD. Posebej je obravnavano poglavje vodništva s tarifami in polmanskim seznanom vodnikov SPD. Knjižico so dodala še nekatera neopustljiva navodila za planince, tako o opremljenosti v terenu, vremenskih elementih, orientaciji, varstvu prirode in podobnem.

Člani SPD planince, segajte po svojem priročniku! Da boste vedeli, kakšna je naša teoslovska družina in imeli v ceneni knjižici zbrano vse kar mora o gori in življenju z njo najmanj vedeti vsak, ki jo obiskuje!

* **Kazpis zdravniške službe.** V »Službenih novinah« št. 27 od 6. t. m. je objavljen razpis mesta zdravniške pripravnika v umobolnici na Studencu. Prosnje je predložiti neposredno ministrstvu socialne politike in jidskega zdravja v Beogradu.

* **Vell'kodušen dar** v znesku 6000 dnuarjev je poklonila Pogornemu društvu za gluhozmo mladino dobrotnica, ki v »vojski« skromnosti ne želi biti imenovana. Pač pa žela, da bi tako priskočili na pomoč našim gluhozmonim sirotam, ki niso nič manj nesrečne od sirocev in torej vredne največjega sočutja, še mn., ki so premožnejši od nje in bi se jim nič ne poznalo, če bi opravili tako dobro delo usmiljenja. Društvo se tej plemeniti ženi iskreno zahvaljuje in želi, da bi njen zgled ne ostal osamljen.

Sokolsko društvo ponovi v nedeljo 12. t. m. ob 15. uri popoldne zadnjikrat OPERETO »ERIKO«

Pridite! — Zelezniške zveze ugodne.

* **Ugodni organizator ga ilcev je umrl.** V Samoboru je umrl znani gasilski organizator Marijan Herzič, ki je bil dolga leta upravitelj šk. fiske, a posestva v Dja-kovu. V gasilskih organizacijah se je pokojni Herzič od mladosti udeleževal in ni bil samo predsednik raznih krajevnih organizacij, temveč nekaj časa tudi predsednik gasilске zveze Pridobil si je mnogo odlikovanja in priznanja naših in tujih gasilskih organizacij. Ko je bil upokojen, se je naselil pred nekaj leti v Samoboru in je tudi tam vodil gasilsko organizacijo. Zaslužnega gasilskega prvaka bodo pokopali v Zagrebu, kjer živi več njegovih sorodnikov.

* **Novi grobovi.** V Ljubljani je umrl g. Jakob Leskovic, pekovski mojster in posestnik. Pokojnika bodo spremili jutri ob 14 izpred hiše žalosti. Opekarska cesta 8 na pokopališču k Sv. Križu. — Po kratki, mučni bolezni je preminil g. Franc Sevnik, šolski upravitelj in rez. kapetan I. kl. Pogreb bo jutri ob 15 iz miriške veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu. — V Celju je 9. t. m. je za vedno zatislil svo. je oči g. Fran Batič, posestnik. Pogreb bo danes ob 16 iz hiše žalosti. Kerkova cesta 14 na okoliško pokopališču v Celju. — Bodi pokojnim ohranjen blag spomin, žalujčim naše iskreno sožalje!

Danes v soboto ELITNI HRVATSKI PLES v Kazini. Vstopnina 25.—

* **Strašna smrti treh malih otrok.** V Batjainci pri Beogradu so zgoreli trije otroci delavca Vicijana Oče je šel zgodaj zjutraj na delo, a ko je tudi mati po opravi-kih zapustila stanovanje so se trije otroci v kuhinji igrali z vžigalicami. V kuhinji je bila postelja ki se je vnela, in ko se je mati vrnila, so že vsi trije otroci — dva sinčka, stara 4 in 6 let, ter pol-drugo leto stara hčerka — podlegli opeklinam.

* **20 let »Školskoslaviških vrtov«.** Letopis obsegajoč 208 strani, 8 barvotiskov, pošilja zastoj J. Böhm, Biatna, Češkoslovaška republika.

* **Lepi beli zobje** imajo močno privlačnost. To je najlepši naravni nakit. Lahko imate lepe bele zobe, če vporabljate zjutraj in zvečer znano kvaliteto Chlorodontovo pasto za zobe.

* **Kdo ve, kaj prinaša bodočnost?** Pre-rokov ni, bodočnost je uganka, samo to je gotovo, da zmaguje v borbi ta, ki je odpornejši in ima boljše živce. Današnja doba nestalnosti in naglice zahteva od človeka krepko zdravje, fizično odpornost in dobre živce. Kdor vsega tega nima, podleže v življenjski borbi. Ena ali dve skode-licni Ovomaltine za zajuterk in malico dajo človeškemu telesu najvažnejše sestavine in mnogo vitaminov, torej vse, kar je za razvoj neobhodno potrebno.

* **Kino-amaterji:** 9,5 mm kinofilme raz-vijamo zelo skrbno, cena 16 din. Drogerija »Adrijas«, Ljubljana, šelenburgova uli-ca.

Iz Ljubljane

* **Koncert Pevskega društva »Sava«.** Kakor smo že poročali, bo koncert mariljevske Pevskega društva »Sava« jutri 12. t. m. ob 16 v dvorani Sokolskega doma v Štepanji vasi. Pripravljeni smo, da bo koncert nudil obiskovalcem lep umetniški užitek, lepo vreme pa nudi priliko za krasen izprehod. Za one pa, ki kljub soncu nocoje iti peš, je preskrbjeno za avtobus, ne zveze Avtobus proti Štepanji vasi bo odpeljal izpred Mestnega doma malo pred 16. tako da bodo udeleženci koncerta lahko pravočasno v Sokolskem domu.

* **Razstava bolgarskega fotografa Spasa Toteva** je odprta v Jakopičevem paviljonu 19 t. m. vsak dan od 9. do 18. Vredna je, da si jo ogleda vsak naš ljubiteljski lepe slike že zavoljo tega, ker daje vpogled v nam malo znano bolgarsko umetniško fotografijo, a tudi v življenje bratske države. Vstopnina je malenkostna.

BALETNA SKUPINA

DEVI DJA'

BO PONOVILO DREVI SVOJ VECER

Deloma nov spored — oboje znane!

* **Kiparka Karla Bulovčeva** je zaradi današnje predstave tragedije »Groharska razstava« v izlozbi tvrdke »Elita« v Prešernovi ulici mojstrsko risbo, portret Iva na Mraka. Opazujemo na prodajo vstopnic pri blagajni pred franciškanskim dvorano od 10. do 13. in od 15. do 17. ter eno uro pred pričetkom predstave, ki bo točno ob 20. Ta večer bo gotovo eden izmed najzanimivejših v razvoju naše mlade dramatike in je deio vsepovsod, kjer je bilo uprizorjeno doslej, vzbujalo veliko pozornost. Zanimivost je predvsem v tem, da je Mrak med našimi dramatikali edini, ki se je posvetil uprizorjanju svojih del sam in v njih tudi nastopal. Klasična doba evropske dramatike je polna takšnih primerov, v novejšem času pa so potisnili dramatika za pisalno mizo. V najnovejšem času pa prihajajo dramatikali spet na oder med igralce.

* **Pevski zbor Ljubljanskega Zvona** bo stopil zopet na koncertni oder v petek 17. t. m. Na tem svojem koncertu bo po-častil spomin dveh izredno popularnih slovenskih skladateljev, bratov dr. Benja-mina in dr. Gustava Ivavca. Na koncertnem sporedu so dela obeh skladateljev za moški in mešani zbor, samospesbe bo pa pela gde. Valerija Heybalova. Na koncertni nastop Ljubljanskega Zvona opo-zarjamo vse prijatelje zborovnega petja. Vstopnice bodo v prodaji od ponedeljka dalje v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Koncert bo v veliki filhar-monični dvorani.

* **Šentjakobsko gledališče** ponovi v soboto zvečer in v nedeljo popoldne nad vse uspešno Haškovo satiro »Dobri vojak švejske«. Rekorden poset trinajstih pred-stav dovolj govorno prica o vrednoti in uspehu, ki ga je imelo to delo na šentjakobskem odru. V soboto zvečer bo nastopil v naslovni vlogi g. Ambrož, ki bo švejska podajal v dolenjskem dialektu. V nedeljo popoldan bo švejska igral g. Lavrič s češkim naglasom. Ker sta to predvidoma poslednji uprizoritvi tega de-la, opozarjamo vse one, ki si predstavte še niso ogledali, naj ne zamude zadnje pri-ložnosti. Prodaja vstopnic bo danes od 10. do 12. in od 15. do 17. ter eno uro pred predstavo.

Čaša vinca rujnega

Iz Bouvierovih kleti razveseli vsakega gosta.

Vse Bouvierove specialitete ter raznovrstni fini prigrizki se dobe v DELIKATESNI TRGOVINI V. A. JANEŠ na Aleksandrovi cesti 12 — tel. št. 3453.

* **Teden roditeljskih večerov** za Bečl-gradom. Drevi bo predaval dr. Vladimir Schmidt »O poklicni vzgoji«. Vse, ki se zanimajo za aktualno predavanje, vjudno vabimo. Vstop prost.

* **Mestno zdravniško d. žurno službo** bo opravljala od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka ob 8. jutraj mestna zdravnica dr. Jož. Zitko, Pieteršnikova 13/1, telefon št. 47-64.

* **Himen.** Včeraj sta se poročila v franciškanski cerkvi v Ljubljani g. inž. Jože Berkopec, profesor na mlekarški so-li v Škofji Loki, in gde. Vida Kozinova mr. ph., hčerka sodnega nadsvetnika g. Kozine iz stare ugledne novomeške družine. Kot priči sta bila gg. dr. Milan Bano, sekretar banke uprave, in Milan Skoberne, veletrgovca iz Ljubljane. Bilo srečno!

* **Ob grobu pok. Marice dr. Debelakove** se zberemo danes ob pol 4. uri pop. Vabljeni so prijatelje in znanke.

* **Lutkarski odsek Češkoslovenske** Obce v Ljubljani priredi jutri ob 15 v Na-rrodnem domu predstavo lutkovnega gledališča Igrala se bo veselogra »Vrag in Katrac«, ki je prirejena po istomimski češki pravljici. Najbolj zanimivo 2. dejanje je polno humorja in se odigrava v poklu, kjer Gasperček išče Katro, da jo privede nazaj obupani materi. Vabljeni!

Maturanti arh.-gradb. ods. Tehn. sred. šole prirede v NEDELJO 12. t. m. v dvorani Trgovskega doma

KOTILJSKOV ČETVORKO IN SRČKOV VALČEK

Vabljeni.

Vodi: mojster Jenko. Jazz: Adamič.

* **Četnik!** Jutri v nedeljo 12. t. m. ob 10. bo redni občni zbor v prostorih združenja na Masarykovi cesti 14. II. V pri-meru da ob določenem času občni zbor ne bi bil sklepan, se vrši po ure kasneje ob vsakem številu navzočih. Ob tej priliki vabimo vse člane ki so dobili osebno po-ziv, pa tudi one ki morda posebnega va-bila niso »dobili« — Uprava.

Danes Sokolska maskarada v Mengju!

Odlična dekoracija!

* **Uprava policije** opozarja vse de-lavce in nameščence, ki imajo delavske oziroma poselske knjižice, izdane do vključno 27. septembra 1938., da iste v smislu uredbe o legitimaciji (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev zame-njajo. V to svrhu naj se zglašajo vsi na po-dročju uprave policije v Ljubljani stanujoči delavci in nameščenci na upravi, Bleiweisova cesta 22 pritičje soba 2a, kjer dobe vsa potrebna pojasnila in izpol-nijo tozadevno tiskovino. S seboj naj pri-neso staro poslovno knjižico ter 2 islovetni fotografiji v velikosti 4.50 x 6 cm. Na-dalje opozarja uprava policije na člen pravilnika, po katerem se mora izvršiti zamenjava dosedanjih poslovnih knjižic nadalje do 31. XII. 1938. I. Po preteku te-ga roka izgube vse poslovne in delavske knjižice, legitimacije in slične izkaznice značaj poslovnih knjižic. Zato se vabijo vsi lastniki delavskih knjižic, da iste čimprej predložijo upravi policije v svrhu zamenjave, zlasti zaradi tega, da ne bi bi-lo ob koncu leta nepotrebnega navala.

Danes vsi na TABOR! ZELEZNIČARSKI PLES »SLOGE«

* **Prijava biciklov** v letu 1939. Upra-va policije opozarja lastnike biciklov, da je rok prijave že pri koncu in poziva last-nike, ki doslej bicikla iz kateegakoli raz-ložja letos še niso prijavili, da to takoj store in izkoristijo ugodnost, ki jim jo nu-di prijavljanje biciklov na policijskih stražnicah, kajti od 1. marca dalje bodo morali zamudniki prinesiti prijavo za bi-cikla na upravo policije v šubičevu od št. 5 (dvorišče) in plačati poleg rednih tudi kazensko takso.

* **Zaradi ustavljanja tramvaja** na po-stajališčih so se pojavile pritožbe, ja vo-zovi sem in tja ne obstanejo na postaja-lišču in vozijo dalje tudi tedaj, če je kak potnik v vozu, ki bi rad izstopil, ali pa če na postajališču 1. do čaka, da bi vstopil. Voz no osebo lina strogo navodilo, da ustavi na vsaki postaji ne glede na to, ali je kakšen potnik, ki namerava izstopiti ali vstopiti na postaji. Zato uprava elektric-ne cestne železnice naproša vse potnike, naj ji vsak primer take nereditosti takoj javijo ter navedejo čas in številko voza-zaradi preloste. Tramvaj se mora usta-viti brez izjeme!

Izkoristite našo zaključno zimsko prodajo perila in pletenin!

Velika izbira po izredno nizkih cenah! Taka prilika se Vam ne nudi nikdar več!

A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS
MESTNI TRG.

* **Nesreča kovaškega vajenca.** Vče-raj so na kirurški oddelke splošne bolniš-nice pripeljal 18letnega Ivana Medveška, kovaškega vajenca iz Jarš pri Kamniku. V delavnici svojega mojstra je montiral jermen na transmisijo, pa ga je potegnilo s seboj in mu zlomilo obe nogi v stegnu.

* **Svengali pride v Ljubljano.** Naš znameniti telepat, grafolog in mojster okultnih ved pride po daljšem odmoru v Ljubljano ter bo priredil v prostorih kina Uniona 16. in 17. t. m. dva eksperi-men-talna večera s svojim najnovejšim spore-dom. Svengali je danes na višku svoje slave, kar bodo dokazale vse točke nje-govega izbranega, zanimivega in obsežne-ga sporeda. Celo na polju fakirstva ima pomembne uspehe, kar bodo pokazali nje-govi poizkusi z medijem Mme E. is. Cene vstopnicam, ki se bodo dobile pri blagajni kina Uniona že od ponedeljka 13. t. m. da-lje znašajo od 6 do 20 din. Začetek spore-daja odnosno predstav bo vsakokrat ob 21. uri.

* **Višek vsakoletnega pustnega raja-nja** je v Ljubljani na pustno soboto na Ta-boru. To rajanje je postalo že tradicio-nalno, ker je vsako leto pod drugo devizo in v novih dekoracijah. Le zadnje dve leti je ostalo pri stalni devizi ki nudi vsake-mu obiskovalcu pristo izbiro maskiranja. Seveda pa morajo biti maske dostojne. Za ta dan se prebiječe veliki taborski spori-tori tako, da jih v komaj spoznati S tem je ustvarjeno tudi popolnoma drugo raz-položenje, kajti Kuruntu je treba pripra-viti razpoloženje z dekoracijo. Zato bo le-tos poskrbjeno v polni meri. Pridite 18. t. m. vsi na Tabor in prepričali se boste sami.

AVTOBUS

Ljubljana — Mengeš — Kamnik — Gornji grad — Ljubno

od ponedeljka, dne 13. februarja dalje zopet redno obratuje, ker je cesta že popravljena.

* **Sokolsko društvo Ljubljana II** pri-re-di na pustno soboto 18. t. m. v Kazini tradicionalni »Pustni ples«. Preskrnjeno je za prijetno zabavo, ceneno postrežbo in zabavni program. Sodeluje izvestni orke-ster vojaške godbe. Drevi ob 20 ima društvo v telovadnici I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici telovadno akademijo, na kateri nastopijo vsi oddelki Vajenji vsi!

* **IV. občinski večer** Zauženja gle-daliških igralcev bo na pustni torek pri Mikiču izvirni program bodo izvajali operni, operetni in dramski člani pod vo-dstvom priljubljenega konferencija g. Da-neš in pod muzikalnim vodstvom g. ka-pelnika Neffata Sodeluje Ronny jazz. Predprodaja vstopnic bo od ponedeljka 13. t. m. dalje pri operni blagajni. Pri-re-ditev je namenjena bolnišnišemu fondu Zauženja in narodno obrambni organiza-ciji.

* **Akademski bal-tran'ka straža** vabi vse cenjene pesnike in pisatelje na svojo zadnjo plesno vajo, ki bo drevi ob 20. v vseh prostorih Trgovskega doma. Za pri-jetno razpoloženje jamčita priznani Ada-mičev-jazz in pesni mojster Jenko. Lač-nih in težnih nismo pozabili, tudi za iz-birneže so kaj. Pridite vsi s prijateljami in prijatelji, ne bo Vam žal veselih uric, ki jih boste preživeli pri nas.

PRIPOROČA SE:

Damski in brivski salon »FRANK«
Soladne cene, točna postrežba.
TRNOVO — KOLEZIJA.

* **Atr'cija letošnjega predpusta** bo prav gotovo planinski ples ki bo na-pustno soboto 18. t. m. v vseh prostorih Tr-govskega doma Akademski skupina SPD ki letos pripravila ta ples je pripravila za ta večer obiskovalcem dobro zabavo po zmernih cenah in kup presenečenj po vrhu. Za to prireditelji in razposlanih no-benih vabil, kar vabljeni so vsi od prvega do zadnjega. Tudi za obleko ni treba skrbeti, ker bomo ta večer čisto po doma-če zaplesali v dečvah, narodnih nošah in planinskih oblekah.

Univ. prof. dr. Franc STELE govori drevi ob 18.30 v Knjigarni Akademski za-lozbe (šelenburgova 4. vhod z dvorišča) o delu MONUMENTA ARTIS SLOVENI-CAE. — Vstop prost.

Iz Celja

* **Na ljudskem vsenlišču** bo preda-val v ponedeljek 13. t. m. ob 20. univ. prof. dr. Boris Zarnik o temi: »Ali so potrebni za naš narod evgenski ukrepi?« Predava-nje, ki ga bodo spremljale skiptične sil-ke, je že o aktualno in zanimivo, zato ga ne zamudite.

BAJNA NOČ

V NARODNEM DOMU V CELJU Razkošna dekoracija, konkurenca mask, nagrade — bar — prijetna presenečenja. NOČOJ! Celjani in zunanji na CELJSKI KARNEVAL!

* **Dijaški kuhinji** v Celju sta darova-la namesto cvetja na krsto baronice Rechbach v Kamniku: Cinkarna d. d. v Celju 400 din, prokurist cinkarne g. Albin Pečar v Celju pa 100 din.

* **VARŠAVSKA CITADELA** Lucie Höfler, Werner Hinz, Victoria v. Ballasko
Film o borbi za svobodo Poljske — Veren prikaz vzvišene ljubezni do domovine. Trpljenje in izgnanstvo v Sibiriji. KINO SLOGA, tel. 27-20 ob 16., 19. in 21. uri Ob 14.30 po znižanih cenah! Na blvuaru! Izvrstna in zabavna komedija!

DANES PREMIJERA! DVE SENZACIJI! KINO MATICA, tel. 21-24

»MODA« Film v tehnokoloru. — Najnovejše modne kreacije prvih modnih salonov Pariza in New Yorka. Filmska novost, ki jo je publika sprejela z navdušenjem.

SONJA HENIE (Nemški dialog) v svojem zadnjem filmu »Polarna svetlost« — Velika umetnica Sonja na ledu — pač ne potrebuje reklame. Predstave ob 16., 19. in 21. uri

* **O zadnjem sestanku zgodovinarjev** v Celju se čujejo pritožbe, da je bil slabo organiziran, kajti po načrtu, ki ga je pre-jelo Muzejsko društvo v Celju, bi se ga naj udeležilo le po troje delegatov vsakega društva. Zato ni čudno, da je prišla večina udeležencev iz Ljubljane, dočim se sestanka niso udeležili niti celjski zgo-vovinari, v kolikor niso bili delegati Mu-zejskega društva Krivda je torej na or-ganizaciji, a ne na celjskih članih.

* **Umrl je včeraj na Cesti na grad 17** v Celju po da jšem trpljenju v starosti 48 let znani in priljubljeni celjski trgovec g. Anton Agrež. Pokojni je bil odločno nara-den mož. Z veliko vmeno se je udeleževal tudi v Lovskem društvu v Celju. Zapuščba ženo ter dva sinova in tri hčerke. Pogreb bo jutri ob 15 iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Pokonemu bodi ohranjen ča-sten spomin, svojem naše iskreno soža-lje!

* **Namesto venca na krsto veletrgov-ca g. Valentina Hladina** sta darovala rav-natelj meščanske šole g. Albin Zavri v Senovem in krojač g. Anton Skoberne v Trbovljah po 100 din za reveže mestne občine celjske. Iskrena hvala!

* **Narodna kreditna zadruga, reg. zadr.** z omejeno zavezo, ki bo imela svoj sedež v Celju je bila v četrtek ustanovljena v Ljubljani. Ustanovitelji so vse so-kolske župe dravske banovine, Družba sv. Cirila in Metoda ter sokolska društva matice Ljubljana, Celje in Maribor.

* **Arhivacija odvetaškega pripravnika.** Nedavno smo poročali, da se je pojavil v Celju neki advokatski pripravnik, ki je obiskal več odvetaškov in jim pometil Advokatski almanah v nakup ter vze! na račun po 100 din nato pa izginil. Celjska policija je v četrtek zvečer v nekem odli-skem hotelu aretirala omenjenega moškega. Aretiranec je advokatski pripravnik dr. G. iz Banata. Prepeljali so ga v Za-greb in ga izročili policiji.

* **Nesreča kolesarja.** V torek je padel 10letni Avgustin Bele, sin posestnika in vojnega invalida na Cestah pri Rogatu, s kolesa in si z omli levo nogo v stegnu. Dečka so prepeljali v celjsko bolnišnico. Ponesrečenec je brat Miroslava in Ljud-milja Beletove, ki ju je, kakor smo poroča-li, 3 t. m. zvečer umoril Anton Jutriša s Huma ob Sotli.

Iz Maribora

* **Sestanek gledaliških umetnikov.** Vče-raj popoldne so prispeli v Maribor člani ljubljanskega dramskega ansambla. Z igral-zi in igralkami je prispel tudi dramaturg Narodnega gledališča v Ljubljani Vidmar, dočim je upravnik ljubljanskega gledališča Oton Zupančič brzojavno odpovedal svoj prihod zaradi Prešernovega večera v Ljubljani. Na peronu mariborskega glavnega kolodvoza je bil polnoštevilno zbran mariborski dramski, operni in operetni ansambl z upravnikom dr. Radovanom Brečičem na čelu. K sprejemu so prihiteli med dru-gimi tudi številni drugi ljubiteljski gledališ-ki, med njimi predsednik Umetniškega kluba v Mariboru, pisatelj dr. Maks Siu-derl. V lepem številu zbrano občinstvo je toplo in prisrčno sprejelo ljubljanske igral-ce in igralke, ki so prejeli lepe šopke. Zvečer so v nabito polnem gledališču, ki je bilo že dva dni prej popoln

Toristične plemenitih src. Predsednikom je bil v dvorani Ljudske univerze, lepo uspešni občni zbor Zenskega društva v Mariboru. Tajnica je prečitala pismo podpredsednice ge. Majcnove, s katerim pooblašča tajnico go. Lipoldovo, da vodi občni zbor. V toplo občutenih besedah se je gospa Lipoldova spomnila pokojne zaslužne predsednice in ustanoviteljice Zenskega društva ge. M. Maistrove. Nato častni predsednik zveze Zlate Kovačević-Lopašičeve in ge. Franje Tavčarjeve, nato še ge. Kravosove. V trajen spomin na pokojno predsednico se je ustanovil »Fond Marije Maistrove«, ki je namenjen v prid rezevemu ob meji. Društvo opravlja premoženje g. Lasbacherjeve in prid učiteljski deci Razdelilo je številne podpore in poslalo več otrok v Dom kraljice Marije na Pohorju. Lepo uspehe je žel feministični odsek pod spretnim vodstvom delavne J. Levstikove, ki je organizirala 25 predavanj Popolnoma je prodira misel matinskega tečaja Gospa Aščeva le poročala za odsek za pospeševanje domače obrti, ki je pošiljal svoje izdelke na razne mednarodne razstave in pronačiral s tem lepoto naših uaradnih vzorin. Blagajniško poročilo je gošala gospa Dojčinovič. Pri volitvah so bile izvoljene predsednica za dr. Lipoldova odbojnica gospe Aščič Brinik Brus Lenič Dolčinovič Hutter, Juvanič, Levčič, Mošiček, Pahor, Plemelj, Poljanec, Zovh, Ranc, Rapotec, Rozman, Senkovič, Stunca, Šerak, Tomšič, Zivko. Dosadnji podpredsednica gospe Anko Matenovic, ki je od ustanovitve sodelovala pri društvenem delu, so izvolile za častno predsednico.

KARMAH, eksperimentni psihograf, log pisec epikalne knjige »Nas život in ukultine tajne« v Mariboru sprejema obiske v hotelu »Zamorec« do 20. februarja 1939. Odgovarja na došlo korespondenco.

a— Socialna akcija Pivkove sokolske družine. Na nedavnem rednem občnem zboru spraznena misel o potrebi primerne socialne akcije v petem mestnem okraju se je že uresničila. Te dni je starosta Pivkove sokolske družine br. Mohorko naslovil na sokolsko dečo, ki je bila zbrana v telovadnici šole za rezervne častnike spraznena besede. Sledilo je obdarovanje 166 najrevnejših Sokolčev in Sokolice, ki so prejeli celo zalogo nabranih oblek, perila in drugih potrebščin.

a— Z lepim uspehom so uprizarili v gledališču predsmočni predmet letos V. Wienerjevo pomembno komedijo »Na ledeni plošči« v treh dejanjih. Predstava je v J. Kovičevi režiji povsem uspešna in sodelujoči svoječasne like primerno sopolnili in poglobili.

a— Nabori tujeve. Mestno poglavarstvo razglasi: Vsi vojni obvezniki, ki niso pristojni v Maribor, pa želijo priti na letiščno rekrutacijo v Maribor, se pozivajo, da se nemudoma, a najkasneje do 1. marca prijavijo v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu št. 11, soba št. 2. S seboj naj prinesejo drgovnico ali kako drugo listino, iz katere je razvidna pristojna občina, razen tega potrebne kolke za prenoje.

a— Ljudje izginjajo. Trgovski potnik Stefan Horvat iz Pobrežja, Aleksandrova cesta 12, je že januarja odstopoval od doma. Odtlej ga ni bilo več na spregled. Tudi Ivan Sitar, ki stanuje v Strmi ulici 3, je pred dnevi šel od doma in dejal, da gre na sprehod. Sitar se še ni vrnil. Policija opazuje, kaj je z njuno usodo.

a— Zmiznili je. Tragična usoda je doletela 58-letnega zidarja dr. ž. Jožeta Marka iz Selnice ob Muri. Delavec August Egerger je našel mrtvega. Preiskava je dognala, da je bil Jožef Marko dne 7. t. m. v šefovi gostilni v Strigovcu. Ponoči se je vračal domov Poljudni km od gostilne je obležal ob neopoti in mrt. Zdravnik dr. Bačar iz St. Ilje je ugotovil, da je umrl na posledice mrzlotenja. Zapuščena žena in tri odrasle otroke.

a— Senzacija predstava. V vseh prostorih Sokolskega doma, na pustno soboto 18. t. m. »Bohemska noč«. Tudi vi ste vabljeni!

Iz Ptuja

— Uradni dan Zbornice za TOI bo za Ptuj okolič. Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dolno Lendavo v četrtek 16. t. m. v Narodnem domu (v prostorih Zdrženja trgovcev za mesto Ptuj).

— Dramsko društvo uprizarilo v nedeljo 12. t. m. ob 15 v Mestnem gledališču ljudsko predstavo Krainčeve veselice »Detektiv Megla«. Cene so znižane. Vabljuje se zlasti podeželski ljubitelji gledališke umetnosti, da si to lepo igrro ogledajo.

— Zvočni kino Ptuj predvaja drevi ob 20. in v nedeljo 12. t. m. ob pol 19. in pol 21. uri film »Konflikt«. Pred predstavo Foxov žurnal in kulturni film.

Uradi ljubljanskega okoliškega sreskega načelstva se morajo seliti

Porazne ugotovitve mnogih uradnih komisij

Ljubljana, 10. februarja Zabajk spada med naše nastarejše predmestne predele in razen tega med tiste, kamor je le redko prodrl duh moderne dobe. Tu so nanizane druge ob drugi nizke hišice, polne temnih stanovanj, in v zdravstvenih prilikah ki naravnost kriče po zboljšanju. Hiša št. 11 v Hrenovi ulici je bila zgrajena pred približno 80. leti. Služila je za sodne pisarne in v njenih sobah so se obravnavali prestopki, zaradi katerih se je moral marsikateri od starih ljubljanskih c. kr. delomirnežev pokoravati v bližnji jermišnici na Zabjaku. V tem častitljivem posloppju št. 11 je bilo porotno sodišče, ki ga je ljudska govorica kratko imenovala »kravna rihla«. L. 1902 je bilo končno oddano posloppje v druge name. Že nekaj let pa je sedež uradov sreskega načelstva ljubljane-okolične. Ta srez je z 72.000 prebivalci eden izmed največjih dravske banovine.

Sedež sreskega načelstva je vse prej ko reprezentativen. Mračni hodniki, kjer skoraj neprestano brle motne žarnice, vodijo v zatohle ozke sobe, v katerih se gnete uradništvo. Na obrazu se tem ljudem pozna, da se ne veselijo posebnega dobrega zadržaja. Bil bi pa tudi čudež, če bi bili drugačni. V prepereli stavbi se nabira po stenah soliter, vlaga uhaja na vseh koncih in krajih in če močno dežuje, predpostavna okna ne morejo preprečiti odтока deževnice v notranjost sobe. V hiši so tudi sobe, kamor se nikdar ni posijalo solnce in kjer je mogoče le ob najsvetlejših dneh delati brez razsvetljave. In v takih sobah naj dobro poslušajo ljudje, ki morajo letno odpremiti okoli 120.000 aktov, sprejemati dnevno po 150 strank, ne vstevši vodenja evidence nad 20.000 lastnikov koles! Razumljivo je, da so se pojavile pri nameščenih razne bolezni. Tako je neki sluga načelstva, ki je tam stanoval, oslepel na obe oči, sreski podnačelnik je dobil obolenje žlez in močan črevesni katar, tajnik neozdravljiv revmatizem, drugi spet razne živčne bolezni. In tako je uradništvo izpostavljeno bolehanju in hiranju, ne da bi se našel kdo, ki bi skušal popraviti to gorje.

Od kod vse te nepravilke, ki tako kvarno vplivajo na zdravje? Stavba leži na vodnih izvirkih, prepredenih z vodnimi žilami, ki izvirajo pod Gradom Mlake se zbirajo pod posloppjem in vlaga pronica po zidovih navzgor tem laže, ker so za gradbeni material uporabili golovski porozni lapor. Posloppje je zaradi tega izpostavljeno sigurnemu ropu in je ves denar, ki ga porabi za popravila, zgubljen. Že pred leti si je ogledala stavbo posebna komisija biskopje uprave in magistrata in ugotovila, da se posloppje nikakor ne da preurediti v stanje, ki ne bi ogrozilo zdravja nameščenec. Preiskava je dognala, da ni nobene izolacije proti vlazi, in da je uradovanje spričo takih razmer nemogoče ter da se mora zgraditi druga stavba. Komisija je tudi ugotovila, češča obolenja uradništva zlasti revmatični, vnetja, vnetje ok. tnice, čelne dupline, išija in jetiko. Zato so se zdeli namreč o čistoči uradov, ki naj bi bili sleherni stranki za vzor in sploh naj bi našelstvo pazilo, da bo v vseh sobah vseh hiš gienje. V sodobni zgradbi bi bilo lahko po stopati po prejetih navodilih, toda za preperelo in naglemu razpadu podvzeto po drtijo je bil ta nasvet odveč.

Kako torej pomagati? Po zakonu je obžina, kjer se nahaja sedež sreskega načelstva, dolžna skrbeti glede nastanitve uradnih prostorov. Sedanji sreski načelnik dr. Mašič se že dolgo zanima, da bi odpravil nemogoče stanje. Slej ali prej bo za-

to morala mestna občina misliti na zgraditev novega posloppja, ki se ga državnemu uradu ne bo treba sramovati. Govorilo se je sicer že o možnosti premetivste načelstva na Vrhniko, menimo pa, da je v interesu našega mesta, da ne pride do selitve, ne glede na to, da bi bilo prizadeto tudi uradništvo, ki že itak životari, čeprav je v prvi druginjski kategoriji, ker bi se prejemki s preselitvijo na Vrhniko znižali. Inž. in arh. Emil Navinšek je že lani izdelal načrt in projekt za novo zgradbo na vogalu Tyrševe in Masarykove ceste, na Verličevem zemljišču. V tem posloppju bi bila nameščena tudi uprava policije in še nekatere uradi, vse pa kaže, da je ostalo samo pri projektu. Eno je gotovo: sedanje sresko načelstvo je s svojimi uradnimi prostori vse prej kakor reprezentativno, razen tega pa ne ustreza niti najprimitivnejšim zdravstvenim zahtevam.

SOKOL

Sokol Brezovica pri Ljubljani. Naš dramski odsek vprizaril v nedeljo 12. t. m. ob 15. v Sokolskem domu znano burko v 3. dejanjih »Zadrega nad zadrego«. Predstava je polna zabave in smeha, zato vabimo, da si jo vsi ogledate in s posetom nagradite naše neumorne in dobre igrice. Po predstavi bo predpustna zabava s maskarado. Za vse je dobro preskrbljeno.

Sokol je preobrazil Studence. Poročila na predsmočenju 20. rednem občnem zboru so pričala o velikem, pomembnem poslanstvu, ki ga je studenski Sokol izvršil v teku svojega 20-letnega delovanja v nacionalno kulturni preobrazbi Studencev. Studenski Sokol je globoko zoral ledino s svojim telesovzgojnim, nacionalnim in kulturnim delom. Studenski Sokoli telovadijo v 12 oddelkih, skupni obisk je bil v pretekli poslovni dobi 11.848. Število telovadčev je 233. Knjižnica šteje 6.815 knjig, njena vrednost je nad 100.000 din. Blagajniški promet izkazuje 151.000 din. Zasluge za lep razvoj knjižnice ima br. Škilan. Vseh prireditev je bilo lani 56, dramskih pre-stav 14. Svojo 20letnico bo proslavil studenski Sokol 12. junija, ko bo razvil prapor. Občni zbor je otvoril in vodil zaslužni starosta br. Ciril Hočevar. Ob zaključku je spregovoril tople, prijazne besede župni delegat br. Degen.

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino predvaja danes in jutri večkrat po romanu Maksim Gorkoga »Na dnuc. Predigra so pesmi donskih kozakov.

BREŽICE. Sokolsko gledališče iz Trbovelj bo gostovalo v soboto 11. t. m. ob 20. v Narodnem domu v Brežicah z veseligr »Zadrega nad zadrego«. Po igri bo družabni večer s šaljivimi nastopi, petjem in plesom. Šaljive prizore bodo izvajali priznani komiki trboveljskega gledališča. Prav tako tudi pevke točke. — Krajeva organizacija legije koroskih borcev bo imela v nedeljo 19. t. m. ob pol 10. dopoldne v prostorih Narodnega doma v Brežicah ustanovni občni zbor.

ČRNOMELJ. Sokolski zvočni kino predvaja drevi in jutri popoldne ter zvečer film »Ziegfeld, kralj žena«.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino bo predvaja danes in jutri ob običajnih urah film v naravnih barvah »Alahov vrte. Za do-datek paramountov zvočni tednik.

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri film »Molova m. h. sanje« (Dover v Flandriji). Glavno vlogo polje Martha Eggerth.

Postanili ostaničlar
Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Naraščanje državnih davčnih dohodkov se je ustavilo

Finančno ministrstvo je v »Službenih novinah« objavilo pregled o gibanju državnih financ v mesecu decembru. Že poročilo za november je pokazalo, da se naraščanje državnih davčnih dohodkov ustavilo, saj je novembrska statistika zaznavala v primeri s prejšnjim letom, da je bil donos zlasti pri neposrednih davkih manjši, le pri monopolih je bil izkazan ugodnejši rezultat.

Tudi najnovejši izkaz za december kaže pri donosu posameznih davčnih vrst nenotno gibanje. Neposredni davki so bili v decembru za 11.1 milijona din manjši nego v decembru prejšnjega leta in so znašali 236.1 milijona din. Zaradi zaznavanja uvoza so se zmanjšali tudi carinski dohodki, in sicer za 9.3 na 80.2 milijona din. Povečanje nasproti prejšnjemu decembru pa opazamo pri trošarinah, kjer je znašal donos 100.1 milijona din (plus 16.5), nadalje pri taksah, kjer je znašal donos 106.2 milijona din (plus 4.3) in pri monopolih, kjer so dohodki dosegli 198.7 milijona din (plus 14.7).

Številke za prvih 9 mesecev proračunskega leta 1938/39 kažejo seveda v pogledu donosa državnih davkov še vedno poveljniji rezultat nego v prejšnjem letu. Donos neposrednih davkov je znašal v teh 9 mesecih 2125 milijonov in je bil pri tem za 33.9 milijona din višji nego v ustrežajočem razdobju prejšnjega leta. Od neposrednih davkov pa kažejo nasproti prejšnjemu letu povečanje le splošni neposredni davki, medtem ko je znašal donos posebnih davkov (davek na poslovni promet le 637 milijonov din, to je za 26 milijonov manj nego v istem razdobju prejšnjega leta).

Trošarine so prinesle 781.1 milijona din (plus 88.6), takse 948.4 milijona din (plus 53.9), donos monopolov pa se je dvignil na 1670.1 milijona din (plus 79.0). Manjši pa je bil donos carin, ki je znašal le 764.2 milijona din, to je za 25.1 milijona din manj. Donos državnih davkov se je v prvih 9 mesecih proračunskega leta 1938/39 v primeri z istim razdobjem prejšnjih treh let gibal takole (v milijonih din):

	april—december			
	1935	1936	1937	1938
neposr. davki	1653	1814	2091	2125
trošarine	609	638	693	781
takse	649	774	895	948
carine	554	602	789	764
monopoli	1247	1482	1591	1670
skupaj	4912	5310	6059	6288

Kje bomo gradili silose

Družba za silose d. d. je izdelala načrt za gradnjo silosov v naši državi. Ta načrt je že odobril predsednik ministrskega sveta in sporazumu s kmetijskim, trgovskim, prometnim in vojnim ministrom. Družba bo v najkrajšem času začela graditi silose, ker je vplačana že četrtina osnovne glav-nice, to je 35 milijonov din. Načrt za gradnjo silosov je razdeljen v tri skupine.

V prvi skupini (v podonavskem področju) bo zaraščenih 6 velikih silosov s kapaciteto 60.000 ton. Ti silosi bodo zgrajeni v Beogradu, Pančevu, Petrogradu, Šabcu, Vukovaru in eden ob Tisi. To bodo v glavnem skladišča za našo žito, ki je namenjeno za izvoz.

Druga skupina silosov bo zgrajena v ostalih krajih, kjer se prideluje žito. To bodo javna skladišča, ki bodo zgrajena v Mladencu, Smederevu, Palanki, Kragujevcu, Kruševcu, Leskovcu, Zaječarju, v Kumanovu, velika skladišča pa bodo zgrajena v Pčinini, Prilepu, Nišu, Novi Gradski, Djakovcu, Našicah, Slavoniku, Požeju, Vukovaru, Bihaču, Bihacu in Bosanskem Novem. Njihova kapaciteta bo znašala 40.000 ton.

Tretja skupina silosov, tako imenovanih potrošnih žitnih skladišč, bo zgrajena za preskrbovanje pasivnih krajev. Takšna skladišča bodo v Nikšiću, Podgorici, Mostarju, Priborju, Gospiću, Prijedorju, Go-razdju, v Čaplini, Raški in Beranah. Njihova skupna kapaciteta bo znašala 44.600 ton.

Poleg teh skladišč bodo zgradili tudi en pretovorni silos v Sisku, na skrajni točki vodnih poti proti severu. Ta skladišča ne bodo služila samo za spravlanje žita, temveč tudi za spravlanje in odpremo sadja.

V načrtu je nadalje zgraditev osmih stalnih sadnih skladišč in pet kombiniranih z žitnimi skladišči. Samostojna sadna skladišča bodo v Brčkem, Skoplju, Učicah, Požeju, Novem Sadu, Valjevu, v Zagrebu, Mariboru in Ljubljani. Za sadna skladišča v Beogradu, Šabcu, Nišu, Priborju in Gorazdju ni določena kapaciteta. Skupna kapaciteta vseh teh silosov bo 155.000 ton. Gradbeni stroški pa so predvideni v višini 187 milijonov din in bo zgrajenih 45 objektov.

Gospodarske vesti

— Dr. Schacht bo posetil Jugoslavijo in ostale balkanske države. Iz Berlina poročajo iz zanesljivega vira, da je bilo nedavno sklenjeno, da bo bivši predsednik Reichsbanke dr. Schacht še v teku februarja posetil Jugoslavijo in ostale balkanske države, da prouči sedanjo gospodarsko situacijo na Balkanu ter možnosti za povečanje nemških nakupov na Balkanu. Na svojem potu v Beograd bo Schacht najprej posetil Prago in Budimpešto, nakar se bo ustavil v Beogradu in ostalih prestolnicah balkanskih držav.

— Pred novimi težkočami v tekstilni industriji zaradi uvoznih omejitev. V nedeljo smo poročali, da je finančni minister izdal odločbo o razširjenju kontrole uvoza iz neklirinskih držav. Sedaj je za uvoz bombaža in perje iz neklirinskih držav potrebno predhodno dovoljenje Narodne banke, ki so baje dajala ta dovoljenja samo do višine 50% uvoza v lanskem letu. Uvoz bombaža naj bi se omejil zaradi tega, da bi čim več bombaža in preje uvozili iz Nemčije in Italije. Nemčija pa je s 1. januarjem dočela ukiniti izvoz bombaže preje v inozemstvo, in tudi Italija izvažala preje le proti plačilu v devizah. Zato bo tekstilna industrija v kratkem prišla v težkoče zaradi oskrbe s surovinami, če

Gornje številke nam povedo, da so se v zadnjih treh letih relativno najbolj povečali dohodki od taks, ki so v primeri z letom 1935 narasli za skoro 300 milijonov din ali za 46%, kar je v znatni meri posledica povišanja davčnih stopenj. Dohodki od trošarin so bili v 9 mesecih tekočega proračunskega leta za 172 milijonov din ali za 28% večji, dohodki od neposrednih davkov za 472 milijonov ali za 30.5%, dohodki od carin za 210 milijonov ali za 38% in monopolski dohodki za 423 milijonov ali za 34%.

Državna podjetja

Tudi pri dohodkih državnih podjetij opazamo neenoten razvoj. Dohodki državnih železnic so znašali v decembru 220 milijonov in so bili za 11.4 milijona din večji nego v istem mesecu prejšnjega leta. Večji so bili tudi dohodki pošte, telegrafa in telefona, ki so dosegli 47.4 milijona din (plus 6.8), na drugi strani pa so precej nazadovale dohodki državnih rudnikov, in sicer na 17.1 milijona din (minus 12.7), nadalje dohodki državnih gozdov na 7.1 milijona din (minus 0.8) in dohodki državne rčne plovbe na 4.2 milijona din (minus 1.9).

Dohodki državnih podjetij so se v 9 mesecih tekočega proračunskega leta v primeri z ustrežajočimi dohodki prejšnjih let gibal takole (v milijonih din):

	april—december		
	1936.	1937.	1938.
drž. železnice	1570	1829	1921
pošta, telegr., telef.	337	368	399
rudniki	187	235	198
gozdovi	56	71	70
rečna plovba	53	49	43

Dohodki državnih železnic so bili v 9 mesecih tekočega proračunskega leta za 92 milijonov din ali za 5% večji nego v ustrežajočem razdobju prejšnjega leta in za 351 milijonov din ali za 22.3% večji nego v ustrežajočem razdobju pred dvema letoma. Ta ugodni razvoj železniških dohodkov nam potrjuje, da je neupravičeno prizadevanje generalne direktije državnih železnic, da ponovno poviša tarife. Dohodki državnih rudnikov, ki so v prejšnjem letu naglo narasli so se v tekočem proračunskem letu zmanjšali za 37 milijonov ali za skoro 16%. Manjši so bili tudi dohodki rčne plovbe in dohodki državnih gozdov. Dohodki pošte, telegrafa in telefona pa so se povečali za 31 milijonov ali za 8.5%.

Narodna banka ne bo v celoti ugodila prošnjam za uvozna dovoljenja. Iz Beograda poročajo, da bodo predstavniki bombazne industrije v prihodnjih dneh napravili korake pri trgovinskem in finančnem ministru ter pri Narodni banki, da se uvoz bombaža ki je osnovna surovina naše tekstilne industrije, ne omejuje.

— Kaj smo lani izvažali v Nemčijo. Poročali smo že, da se je lani naš izvoz v Nemčijo povečal na 1814 milijonov din nasproti 1361 milijonov v prejšnjem letu, pri čemer pa je treba upoštevati, da je v lanskim številki upoštevan tudi pretežni del izvoza v Avstrijo. Glavni predmeti našega izvoza v Nemčijo so bili tudi lani naslednji: pšenica 208 milijonov din (prejšnje leto 279), koruza 83 (123), moka 22.4 (0), otrobi in moka za živino 19.0 (0.7), sveže sadje 113 (17), konoplja 130 (114), žive svinje 111 (41), konji 40 (5), govedo 37 (14), živja perutnina 29 (15), zaklana perutnina 56 (42), sveže meso 76 (60), mast 71 (74), jajca 70 (51), perje 56 (50), surove kože 38 (26), les 216 (159), baviški 61 (64), ekstrakti za strojenje 25 (19) in surov baker 85 milijonov din (133).

— Pred trgovinskimi pogajanjmi s Češkoslovaško. Svoj čas smo poročali, da je bil obstoječi trgovinski sporazum s Češkoslovaško podaljšan do 31. januarja t. l. in da se bodo v januarju pričela pogajanja za novo pogodbo. Do novih pogajanj pa ni prišlo, ker se je naša delegacija mudila v Parizu zaradi pogajanj s Francijo. Čehi pa so še čakali na rezultat svojih pogajanj z Nemčijo. Te ovire so sedaj odpadle in je pričakovati, da se bodo pogajanja med našo državo in Češkoslovaško pričela še ta mesec. Zaradi teritorialnih sprememb se bo v bodoče znatno spremenila struktura trgovinskega prometa med našo državo in Češkoslovaško. Zato bodo potrebne v pogodbi znatnejše spremembe.

— Speciale izvozne takse. Na osnovi uredbe o organizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in v soglasju s finančnim ministrom je trgovinski minister izdal odlok, po katerem bo Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pri izdaji overenja za izvoz perja in puha zaradi izkoriščanja trgovinsko-pogodbenih ugodnosti v državah s kontingentnim in klirirskim režimom in v svrhu izkoriščanja izvoznih ugodnosti, odobrenih od naše države, pobiral naslednje speciale takse: za perje od kokiši in puranov in za dolejo perje 5 din, za gosje in račje perje 40 din in za fini gosji in račji perje 75 Gornje takse se bodo plačevale v obliki takšnih znak. Odlok je objavljen v »Službenih novinah« od 7. t. m.

— Demisijska guvernerja Češkoslovaške Narodne banke. Iz Prage poročajo, da je guverner Narodne banke dr. Karel Engliš podal svojo demisijo, ker bo v prihodnjih dneh potekla njezova petletna funkcija. Doba. Dr. Engliš je obenem prošil, da bi se lahko znova posvetil delu na gospodarski stolici brnske univerze, kjer bo po izročitvi poslov prišel zopet predavati o narodnem gospodarstvu in o finančni vedi. Dr. Engliš je prevzel vodstvo Narodne banke v najhujši dobi, ko je nastala nujna potreba devalvacije češkoslovaške krome. To devalvacijo je leta 1934. izvedel tako vzorno, da je nteov način pozneje služil Belgiji za vzor. Ponovno devalvacijo je izvedel leta 1936., ob padcu francoskega in švicarskega franka. Ob devalvaciji sta potekli brez pretresljajev na gospodarskem in finančnem področju in sta bili izvršeni nagle, kar preko noči, tako da se »involucija« ni mogla pri tem okoristiti. Kakor je znano, je prejšnji guverner Češkoslovaške Narodne banke dr. Pospisil demisioniral leta 1934. prav zaradi Engli-

ševega načrta za devalvacijo češkoslovaške krome

— Dobave. Direkcija drž. rudnika v Kakju sprejema do dne 15. t. m. ponudbe za dobavo raznih rsičnih pripomočkov, usnenih pogonskih jermen in krogličnih ležajev, do 22. t. m. pa za dobavo gladal, manometrov ter špiralnih peres. Direkcija drž. rudnika v Vrđniku sprejema do 23. t. m. ponudbe za dobavo električnega kablja in gumijastih cevi ter električnega materiala. Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 25. t. m. ponudbe za dobavo 4 motorjev za motorne čolne in enega Diesellovga motorja. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 21. t. m. pnuibde za dobavo peči za sobe, smole iz katrana, svinčenega belila, bencina za lak, angl. kamna in pločevinastih lopatic, do 25. t. m. za dobavo ščetk iz žime, sirkovih metel in melic, orodja, železnih kljuk, raznih čistil, vijakov za les, transmisijjskih jermen do 27. t. m. za dobavo bombažnih krp, kokosovih otravcev, masti za parkete, tekočih čistil ter s' rokovnih revij. Generalna direktija drž. železnice v Beogradu sprejema do 1. marca ponudbe za dobavo večje količine domačega premoga. Direkcija drž. železnice v Ljubljani sprejema do 15. t. m. pnuibde za dobavo zložljivih nosilcev za bolnike in 15 ton negesnega apna, do 17. t. m. za dobavo rešilnih skrinjic, do 17. pa za dobavo obvezilnega materiala in drugih zdravniških potrebščin za sanitetni odsek.

— Licitacije. Dne 13. t. m. bo v pisarni Štaba za utrjevanje v Ljubljani licitacija za dobavo raznih kontrolnih aparatov. Dne 16. t. m. bo v pisarni referenta inženjerje dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo gumijastih cevi in cevi za kompresorje. Razpisane so naslednje licitacije za 14. t. m. pri komandah mesta Celje, Skofja Loka, za 16. t. m. pri komandah Murska Sobota, Ljubljana, Slov. Bistrica, za 18. t. m. pri komandah Dolnja Lendava, Maribor, Boh. Bela in za 20. t. m. pri komandah Ptuj. Nove mesto in Mojsrana vse za dobavo mesa po garnizijah za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l. Dne 14. t. m. bo v skladišču glav. ne carinarice v Ljubljani licitacija za prodajo blaga, kateremu je rok ležanja poekel (razne tkanine, barve, dežniki). Japonci

Borze

10. februarja

Na jugoslovenskih borzah so se danes nemške kliririske marke trgovale po nespremenjenem tečaju 13.80, za konec aprila pa je bil v Zagrebu še promet po 13.60. Tudi tečaj angleškega funta je ostal nespremenjen in znaša specialni tečaj 238, svobodni tečaj pa 258. Grški boni so se v Zagrebu nudili še po 37, v Beogradu pa so precej popustili in so bili zaključeni po 35.50.

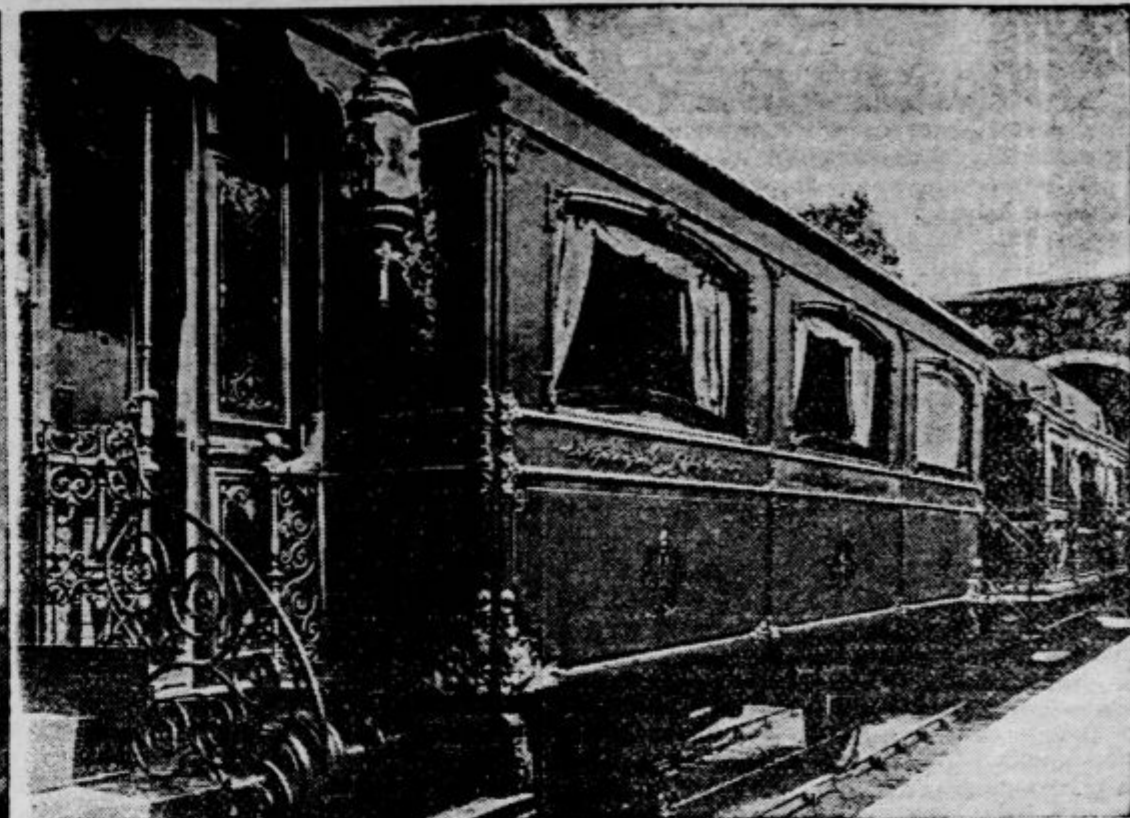
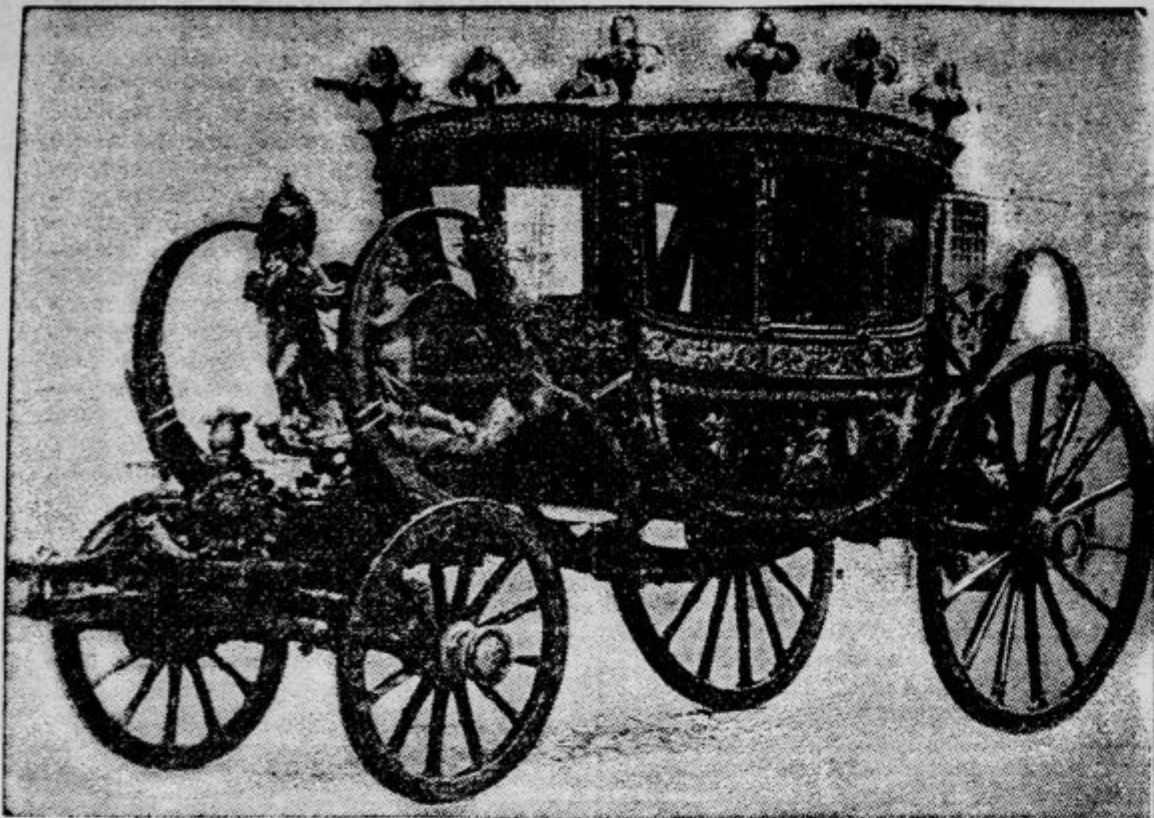
Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri slabi tendenci notirala 470.50 — 474 (v Beogradu je bil promet po 471.75 — 472). Zaključki pa so bili za beleženi v 4% severnih agrarnih obveznicah po 61, v 6% dalm. agrarnih obveznicah po 89.50 (v Beogradu po 90), v 7% s'abilizacijskem posojilu po 98 (v Beogradu po 99.25), in v 7% Bialovrem posojilu po 93.50 — 94 (v Beogradu po 94—94.25).

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2358.50 — 2356.50 Berlin 1762.12 — 1779.88, Bruselj 739 — 751, Curih 995 — 1005, London 205.30 — 208.50, New York 4360.50 — 4420.50, Pariz 115.70 — 118, Praga 150.75 — 152.25, Trst 230.95 — 234.05.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.

OB SMRTI PAPEŽA PIJA XI.

Levo: Papeževa gala-kočija — V sredi: Pij XI. v razkošnem ornatu — Desno: Vagon vlaka, ki je bil pap ežu na razpolago za potovanje

Od papeža do papeža

Kako se vrši volitev poveljarja rimske cerkve Benedikt XV. in Pij XI.

V petek zjutraj je umrl poveljar katoliške cerkve, papež Pij XI. z meščanskim priimkom Achille Ratti. Učkal je 81 let.

V prvih treh stoletjih po Kr. so si verniki svoje škofo sami volili, koncem tretjega stoletja, še bolj pa v četrtem stoletju pa so si rimski cesarji znali pridobiti velik in končno tudi odločilen vpliv na papeško volitev. Ko je prepadlo cesarstvo vzhodnih Gotov v Italiji, ni imelo ljudstvo pri volitvah papeža nobene besede več. Papeža so skupno izbirali rimska duhovščina in rimski velikaši ter plemenitaši, eksarhi iz Ravene pa je vsakokratno izvolitev predložil cesarju v Carigradu v potrditev.

Sele papež Aleksander III. je v dvanajstem stoletju dosegel, da je prešla volitev papeža v oblast zbora kardinalov. Na Lyonskem koncilu l. 1274. je papež Gregor X. še dodal določbo, da se vrši volitev v konklavi. Tudi je določil število kardinalov na največ sedemdeset. Konklave se vrši po tedaj veljavnih moderniziranih določbah takole:

najkasneje dvanaesti dan po papeževi smrti se kardinalski zbor poda v konklave, ki ga navadno prireje v Vatikanu. Dokler konklave traja, se ne smejo nahajati v njem druge osebe razen kardinalov. Pri okencu v dohodnih vratih pa daje od kardinalov izvoljeni odbor avdienco tujim poslanikom in delegatom.

Izvolitev sama se izvrši sporazumno z vzklikom, toda ta slučaj ni pogost. Češči so izdili volitev s sporazumnim kompromisom, ki ga izdelata komisija treh do sedmih kardinalov po že določenem poslovniku. Ako tudi to ne uspe, se vrši volitev s tajnim glasovanjem v podobni zaprtih listkov. V tem primeru mora izvoljeni dobiti dvotretinsko večino.

Če se je izvolitev izvršila ne da bi kateri kandidat dobil dvotretinsko večino, se glasovnice ob določenem času sežgo in dim, ki prihaja iz dimnika, oznanja prebivalstvu, da volitev še ni končana.

Odpravljena ekskluziva

Bivša Avstrija, Španija in Francija so imele že od srednjeveških časov dalje pravico tako zvane ekskluzive, t. j. vsaka od teh držav je smela izključiti od izvolitve za papeža enega ali drugega kandidata. Benedikt XV. je takoj po svoji izvolitvi to pravico odpravil, a tudi poprej je bila že sporna. Nekdanja Avstrija se jo je vendar poslužila v primeru, ko je bil kandidat za papeža kardinal Rampolla, ki ni bil povšeči cesarju Francu Jožetu.

Doslej je bilo na prestolu sv. Petra 257 papežev. Po narodnosti je bilo med njimi: 199 Italijanov, 15 Francozov, 13 Grkov, 6 Nemcev, 8 Srbičev, 5 Špancev itd. Dlogost vladanja posameznih papežev je bila zelo različna. Osem jih je umrlo že v teku prvih trideset dni papeževanja, 40 pa preden se je dopolnilo prvo leto vladanja. Samo devetim je bilo dano vladati cerkvi preko 20 let. Pokojni Pij XI. spada v predzadnjo skupino, kamor prištevajo papeže, ki so stali na čelu cerkve od 15 do 20 let. Vladal je namreč rimski cerkvi celih sedemnajst let.

★

Papež Pij XI. je bil po številu 266 rimski škof in se je rodil 31. maja 1857 v Desiu pri Milanu, kjer je imel njegov oče prednico. Pod vplivom svoje matere, zelo pobožne žene Terezije Galli in strica Rattija se je odločil za duhovniški stan. Študiral je teologijo v Desiu, Monzi in Milanu, na koncu pa v jezuitskem kolegiju v Rimu.

V Milanu je bil prefekt v Ambrosianu, l. 1911. je prišel za podprefekta v vaticansko knjižnico. V aprilu 1918. je odšel za apostolskega vizitatorja na Poljsko. L. 1919. je bil imenovan za apostolskega nuncija v Varšavi in za titularnega škofa v Lepantu. Po smrti kardinala Ferrarija v Milanu je postal njegov naslednik leta 1921., nato je bil povzdignjen v kardinala, dne 6. februarja 1922. pa je bil izvoljen za papeža. V dobo papeža Pija XI. spada sklenitev konkordata med Mussoliniem in Vatikanom, kateremu je sledila ratifikacija lateranske pogodbe 7. junija leta 1929. Papež Pij XI. je tudi dal pobudo za ustanovitev Katoliške akcije. Bil je zaslužen alpinist.

Predhodnik pravkar umrlega papeža Pija XI. je bil papež Benedikt XV., ki je podlegel pljučnici v nedeljo 22. januarja leta 1922. Ob njegovi smrti je po dolgem presledku zopet prvič stopil v Vatikan odposlanec italijanske vlade, tedanji minister za poljedelstvo Maura. Benedikt XV. je v svoji oporoki določil, da njegovega trupla ne smejo balzamirati, svoje imetje pa je zapustil svojemu nečaku. Pokopali so ga 26. januarja.

Dne 6. februarja 1922. je bil izvoljen za naslednika Benedikta XV. milanski nadškof Achille Ratti, ki si je kot papež nadel ime Pij XI. Izvolitev se je posrčila šele po sedmem glasovanju in sicer s kompromisom. Ratti, ki je bil kandidat italijanske vlade, je zmagal s podporo francoskih kardinalov.

Sreča v nesreči

Neki pariški tovarnar je v Luzernu dvignil vsoto sto tisoč frankov, ki jo je imel v papirnatem zavitku pri sebi, ko se je z železnico vozil proti Ženevi. Zavitek je imel v roki, ko je v nekem trenutku stopil iz kupeja na hodnik. Nenadno mu je prepih zavitek izrgal iz rok in ga odnesel skozi okno. Zavitek se je odprl in bankovci so v vetru zaplesali po zraku. Tovarnar je potegnil za zasilno zavoro in vlak ustavil, potem se je trudil s pomočjo železniškega osebja in potnikov, da bi raztreseni denar zbral. 15.000 frankov pa ni mogel najti na noben način, tako da se je moral tovarnar na zadnje odpeljati sicer za znatno vsoto »revnejši«, vendar pa še s prilično dozo sreče v nesreči.

Angleški minister za koordinacijo in obrambo

Lord Chatfield, naslednik sira Thomasa Inskipa

Olupljeno srce

Življenjsko nevaren kirurški posežek dveh frankfurtskih zdravnikov

Med najbolj redke in nevarne bolezni spada tako zvano »oklopno srce«, pojav, pri katerem se osrčje po apnenih usledih tako otrdi, da se ne more več svobodno gibati. Odstranitev tega trdega plašča spada med najbolj zamotane kirurške posežke. Samo mnogeletni specialisti se upajo izvesti takšno življenjsko nevarno operacijo. Te dni sta jo izvršila dva frankfurtska zdravnika, kirurg in internist, na neki pacientki iz tujine.

Navzlic velikemu številu zdravnikov in bolniških strežnic, ki so prisostvovali operaciji, je vladal v operacijski dvorani največji mir. V tej tišini je operacijska sestra izvršila prve priprave. Vsak se je zavedal težav. Le zelo izkušena in spretna roka bi mogla preprečiti poškodbo prsne mrene in srčne mišice. Zrak bi lahko vdrl v prsno votlino in ustavil dihanje, prebodeno srce bi lahko zastalo v svojem delovanju. Po lokalni anesteziji je profesor izvršil prve reze v okolici srca in počasi je nadaljeval z nadaljnjimi rezi. Pri tem je moral nekatere rane takoj zašiti in polagoma je prodrl do srca. Njegova roka je bila mirna, le tu pa je izmenjal kakšno besedo z internistom za seboj. Z istim čudovitim mirom in sigurnostjo so delali tudi trije zdravniki pomočniki in operacijske strežnice. Vsak je namah razumel vsako kretnjo operirajočega kirurga.

Srce je bilo razkrito. Čudno se je gibalo sredi belih rjuh. Zdravniki so primerjali njegovo gibanje z utripom žile in z dihanjem pacientke. Končno so se odločili za dovršitev operacije, ki naj bi bolnici ohranila življenje, t. j. za odstranitev utajenega apnenega plašča. Odstranili so ga in navzoči so videli razločno, kako je osvobodeno srce tako rekoč »zadihaloc«, kako vse globlje je utripalo. S tem je bil najtežji del operacije, ki je trajala nad poldrugo uro, končan in kirurg je začel

rano počasi zapirati. Asistenti so zaščitno rano pokrili z najtanjšimi srebrnimi ploščami in pacientko obvezali.

Pri vsej proceduri je bolnica izgubila presenetljivo malo krvi. Kmalu se je lahko malo dvignila in nasmeje na njenem obrazu je govoril, da se počuti razmeroma dobro. Ne bo trajalo dolgo, da bo lahko stopala naokrog in nihče ji ne bo opazil, kakšno nevarno poldrugo uro življenje ima za seboj. Znanost je zopet zmaga la nad hudimi presenečenji, ki jih narava pogostoma pripravlja človeku.

Pogajanja za mir?

Kakor poročajo dopisniki angleških listov, se vrše med

generalom Francu

In generalom Miajo pogajanja za premirje in konec španske državljanske vojne

ANEKDOTA

Angleški državnik Charles Fox je kot vodja opozicije v parlamentu ostro nastopal proti vojnemu ministru zavoljo slabega smodnika, ki so ga tedaj dobavljali angleškim četam. V nekem govoru je omenil podkupovanje in podobne stvari, tako da ga je vojni minister pozval na dvoboj. Pri dvoboju je Foxu odpovedala pištola. »Vidite sedaj, je vzkliknil, kako slab je vaš smodnik!«

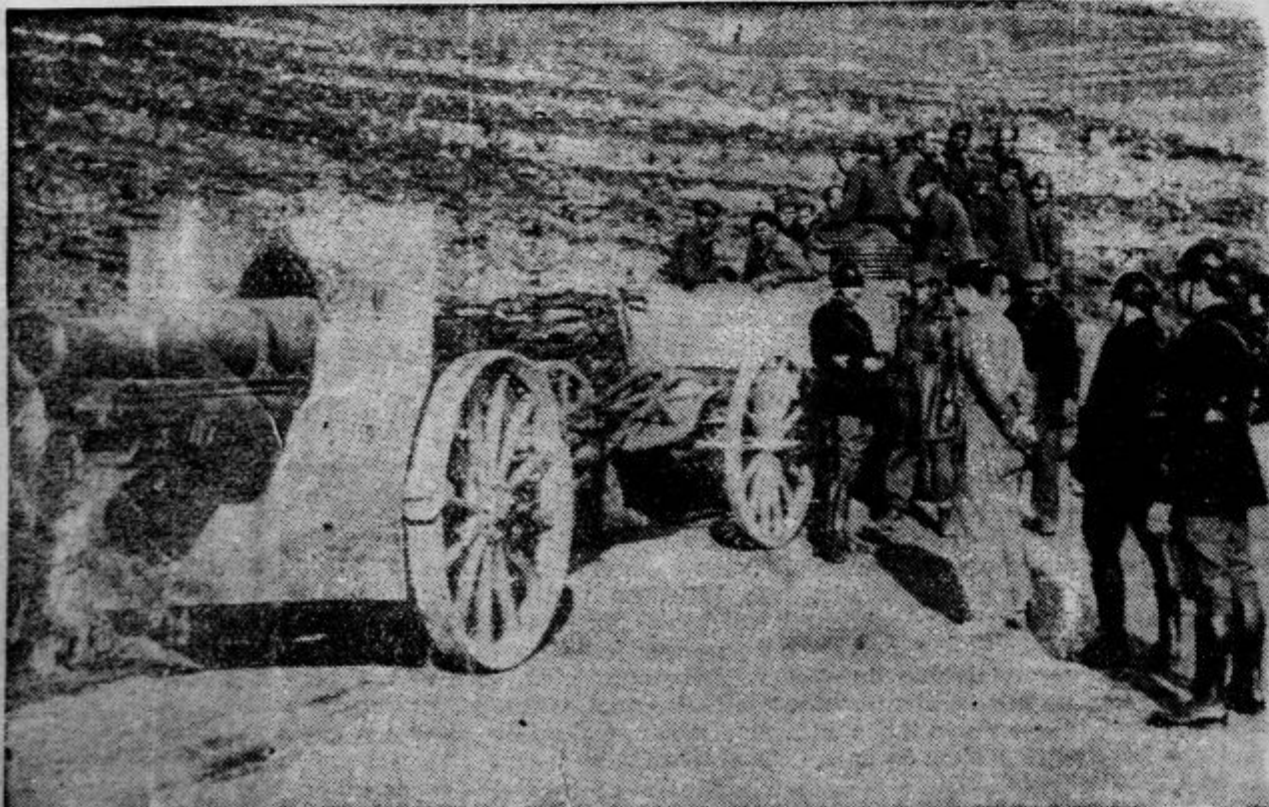
VSAK DAN ENA

»Pravite, da je moj sin pri vas s kamnom razbil okensko šipo? Če me boste še kdaj nadlegovali s takšnimi neumnostmi, pridem sam in vam raztreščim še drugo!« (Judge)

Topovi gredo čez mejo

Levo: Pod nadzorstvom francoske policije odvažajo topove španskih republikancev v Francijo — Desno: Vsak španski republikanski vojak, ki je hotel prestopiti francosko mejo, je moral najprej odložiti orožje

E. G.

Strel v grajski knjižnici

Roman

Čez četrt ure je zmagoslavno ogledoval, kar je bil izvedenec napisal. Na listu uradnega papirja z natiskom »Scotland Yard, glavno policijsko ravateljstvo, preverjalnica za listine« so zdaj stale besede:

»Če bi me potreboval, sem v vrtni hišici.
»Nič drugega?« je vprašal Meredith.
»Kaj pa še?«
»Nobenih števil?«
»Ali nikjer ne vidite številke 4 pa 1 in 5?«
»Kako prihajate na to misel?«
»Torej se zanesljivo ne bere, če bi me potreboval, sem v vrtni hišici, 4h 15', Pamela?«
»4h 15' zanesljivo ne!«
»Samo to sem hotel vedeti!« je rekel John Meredith.

5

Blizu in daleč

V torek zjutraj je stopil ravnatelj jettišnice major Downey na svojem obhodu tudi v obsojenčev celico, ki jo je moral po predpisih dvakrat na dan obiskati.

»Vam ničesar ne manjka, Fawcett?«
»Ne, hvala, sir.«

»Sicer pa«, je rekel ravnatelj, preden je zapustil snažno celico, »nekaj vam imam sporočiti. Višji nadzornik Meredith mi je danes telefoniral iz Croydona.«

»Z — Croydona?«
»Da, pravkar se je bil pripeljal k pariškemu letalu. Prosil me je, naj vam povem, da je zadeva z listikom v redu, da gre vobče vse kakor po nitki in da se vam ni bati ničesar več. Hej, počasi! Thompson, Parker!«
Z združenimi močmi so vzdignili mladega človeka na posteljo. Odprl je oči in se v zadregi nasmehnil. »Ne zamerite! Zelo bedasto je bilo od mene. Kar živim, še nisem omedlel. Vaša dobra novica je bila tako nepričakovana!«

John Meredith se je v Le Bourgetu presedel iz letala London — Pariz v drugo letalo, ki ga je bil nalašč najel za polet v Biarritz.

Ob istem času je odletel iz Ajaccia enokrovnik družbe Air de France, pustil sinje Sredozemsko morje za seboj in odletel čez krasne provansalske livade proti severu. V tem letalu je sedel lord Colchester.

Meredith je imel z ravnateljem in sprejemnim vodjo nekega biarriškega hotela jako zanimiv razgovor, na kar je takoj spet odletel proti domu.

V sredo zjutraj je Hobbs naznanil, da želi lord Colchester po telefonu govoriti z višjim nadzornikom. Meredith se je spustil v naslanjač zraven aparata in nastavljal slušalo na uho.

»Halo? Tukaj Meredith... O, dobro jutro, lord Colchester... Kako, prosim?... Da, usodil sem

se... Da, res moram prositi oprostjenja, a druge možnosti, da bi vas po kar najkrajši poti prikladal nazaj, bogme nisem imel... Ne, seveda ne, lady Colchestrka ni ničesar vedela o moji brzojavki... Da, stvar je silno važna za vas, drugače mi nikoli ne bi bilo prišlo na misel, da bi vas vzmerniral zaradi zdravja vaše soproge... Ne, stvar je namreč tale: v zadevi tistega nesrečnega dogodka v vaši hiši je nastopil kaj nepričakovan preobrat... Kako, prosim? Da, res zelo presenetljivo. Mislim, da smo prijeli nepravilno... Ne, to seveda ne, a na dan so prišle razne stvari, tako da ima zadeva povsem drugačno lice, in menil sem, da morate to takoj zvedeti... Da, zelo bi mi bilo po godu... Prosim, popoldne pridem do vas... Da, kakopak. Lord Colchester, še enkrat se moram opravičiti, da sem vas prevaril z brzojavko, pod katero sem podpisal vašo ženo, a ko vam vse pojasnim, boste gotovo razumeli, zakaj je bilo potrebno. Nastopil je povsem nepričakovan obrat, ki vas bo zanimal... Da. Do svidenja popoldne!«

Meredith je odločil slusalo, skočil v spalnico in se hitro oblekel.

»Kaj se ti tako mudi?« je vprašala Juanita. »Saj si se napovedal šele za popoldne.«
Čudno se ji je nasmehnil. Zdalj moram polskati starega znanca. Finger-Fuller mu je ime.

»Čudno ime.«
»Tudi mož je čuden.«
»S čim se preživlja?«
»Z vlomi v železne blagajne. Finger-Fuller je v vsej Angliji tisti, ki zna najbolj mojstrsko ravnanje s takšnimi shrambami.«

»In kaj hoče od njega?«

»Neko blagajno mi bo odprl, dušica.«
Ob dveh popoldne je zbrzel voz višjega nadzornika proti Mardleighu. Zraven Meredith je sedel narednik Beef, v ozadiju voza pa je slonela na moč elegantna prikazen v žaketu in cilindru. Ko je bil Finger-Fuller slišal, da žele njegove navzočnosti v neki hiši visokega plemstva, je po vsej sili hotel zameniti svojo cestno obleko s to krasoto. Beef je užaljeno godrnjal, da niti on, ki je pošten kriminalni uradnik, ne premore tako elegantne obleke.

»Veseli bodite!« je menil Finger-Fuller, ki ga je delala zavest, da se to pot izjemoma bori na strani pravice, še predznejšega. »Imeli bi vas kvečjemu za pogrebca.«

Ob treh so se ustavili pred Mardleigh Abbeyem. Fuller je večje spustil oči po oknih in vprašal narednika, ali je ta earl močno »petičen«.

»Čujte, samo čajne žličke naj zmanjka tu v prihodnjem poldrugi letu, pa vas primem kot vlomilca!« je obljubil debeli narednik.

»Vartujte s takšnimi opombami!« je odvrnil malopridnež, ošaben kakor zmerom, kadar je imel cilindri na glavi. »Pri prijateljih nikoli ne vlomim.«

Dušeč se od togote, je krenil narednik Beef za njim v grajsko vežo.

6

Resnica

Narednika Beefa in elegantnega vlomilca so posadili v dva velika gobelinasta naslanjača v galeriji slik, med tem ko so earlu v knjižnici naznanili višjega nadzornika.

MALI OGLASI

Kampa, kam?

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din.

Gostilna Putrich
pridreli danes in jutri domaćo zabavo s plesom. Izborna vina, gorke in mrlja jedila. Vljudno vabljeni.
2735-18

Najboljši rizling
možer, viški dingat, cvetki 10. dalmatinsko belo, žno 10. točji gostilna Tomič, Bleisovova 15. — Sprejem takoj tudi nastakarico.
2701-18

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din.

Mlažo

pisarniško moč

zmožno slovenski in nemški jezika, pisarniški del, z nekoliko prakse iz knjigovodstva, strojepisja in stenografije, izče večje industrijsko podjetje. Nastop čimprej. Plača po dogovoru. Pridreli naj se priloži prepiši šolskih in pisarniških spričeval. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestnost in zmožnost«.
2704-1

Pekovskega

pomočnika
mladega, sprejem takoj, ki bi raznašal tudi kruh. Pekarna Štuklec, Zreče.
2655-1

Uradnika (co)

veržnega v vseh pisarni. Rich, posila, izče trgovica. Potrebna krevca 40.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro mesto«.
2689-1

Postrežnik

od pol. 10. ure naprej dopoldne, izčem. Gledališča ul. 12, vrata vrta pred hišnikom.
2737-1

Akviziterje

marljivo, izčemo za mesto Ljubljana. Vprašati pri zav. Petarica Sava, Sv. Petra cesta 2-1.
2530-1

Spretno modistko

sprejem takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zl. urjen«.
2568-1

Službe išče

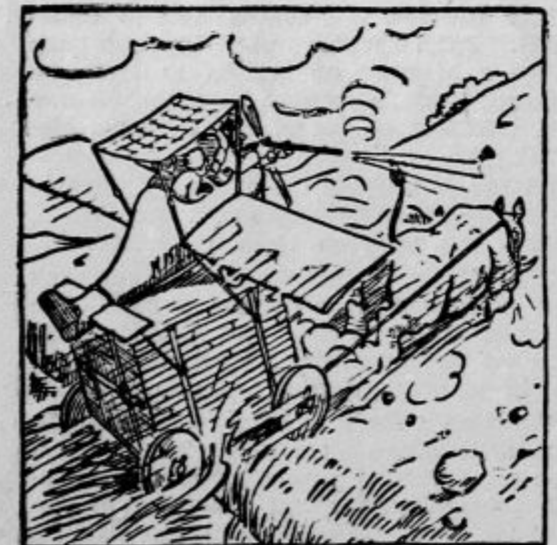
Vsaka beseda 50 par davek 8 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 12 din.

Absolventka

državne trgovske šole, izče primerno pisarniško službo. Ponudbe na podružnico Jutra Trbovlje pod Pridna in postena.
2617-2

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve loviti

79

Nato je kapitan nabasal puško ter jel streljati, kakor da bi se sam vojskoval s celo armado. Nosoroga sta v smrtnem strahu planila iz vode in naravnost po griču navkreber. Seveda sta vlekla za seboj tudi voz — in prav to je bilo namen zvičajnega Kozlostrelca.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din.

Stiristanovanjsko

vilo

z lepim vrtom in dvoriščem prodam. Rofna dolina, Predjamska ul. št. 43.
2716-20

Dobičkanosna hiša

s trgovskim lokali, v sredini mesta Maribor, na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
2755-20

Hiša v Mariboru

večstanovanjska, dobičkanosna, Koroska cesta 50, na prodaj.
2754-26

Hiše

trgovske in stanovanjske ter stavbene parcele, nudi v ugoden nakup. Priznate franjo, real. posred. Ljubljana, Erjavčeva c. 4a.
26-20

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din.

2 lepi solnični sobi

s vsem komfortom, s posebnim vzhodom, domačnost, svet. z dobro domačo hrano, oddam le gospodom. — Istotam sprejemam sestanke valko v lepo veliko sobo s istim udobnostmi. P. M. Kumanovska ul. 21 (nasproti Strelški ul. št. 30).
2719-23

Opremljeno sobo

(sobico) malo, oddam z vso oprebo ali brez. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
2677-23

Prazno sobo

s posebnim vzhodom, lepo, solčno in zračno, v novi hiši v centru mesta, s sooparbo kopalnice, event. tudi kuhinje, oddam solidni uradniki, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
2770-23

Sobe išče

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din.

Garsoniero

prazno, čisto in zračno, izče trgovce v centru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »V centru«.
2578-23a

Opremljeno sobo

strogno separirano, v centru izče boljši gospod. Ponudbe pod »Uradnik« — stalena na ogl. odd. Jutra.
2766-23a

Dopisi

Vsaka beseda 2 din, davek 5 din, za dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 20 din.

Siromašen

akademik
želi poznanstvo s premožno damo, ki bi mu omogočila dovršitev študija v inozemstvu. Zaupne dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Skupna bodočnost«.
2668-24

Temperamentnega

partnerja
ižčem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesela«.
2769-24

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din.

POT DO SREČE

knjigo in ostale informacije dobite zastoj, ako se obrnete na poznanega grafologa Karmaha, žalec.
81-37

POCENILI

smo znatno vsa zimska oblačila, površnike, Hubertuse, perilo itd.

Presker,

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

Od prvega koraka do poslednjega za masažo

DIANA
FRANCOSKO ŽGANJE

Kliseje
ENO-INO VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
Priznate franje 23

Prvovrstni trboveljski
PREMOC
brez prahu, koks, suha drva nudi

I. Pogačnik
BOHORICEVA 5.
Telef. 20-59.

CONTINENTAL

mesечно po Din 200; za državne uslužbence po Din 100.—
Ivan Legat,
LJUBLJANA, Prešernova 44.
MARIBOR, Vetrinjska 30

KLISEJE
ENO-INO VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KLISEJE
ENO-INO VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KLISEJE
ENO-INO VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Naš neizmerno ljubljeni soprog, skrbni oče in brat, gospod
ANTON AGREŽ
TEGOVEC
nam je danes v 49. letu starosti umrl.

Ljubega očeta bomo spemili iz hiše žalosti Cesta na Grad št. 17, v nedeljo 12. februarja ob 15. uri na mestno pokopališče v Celju.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 13. februarja ob pol 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Danijela v Celju.

V CELJU, dne 10. februarja 1939.

IVANA, soproga; ANTON in EDVIN, sinova; SLAVKA, IVANKA in DANICA, hčerke — ter ostalo sorodstvo.

AMERIKA

Jugoslav. tvorničar, ki potuje poslovno po severni Ameriki, prevzema serozna zastopstva, patente, opravila itd. — Ponudbe na Propaganda d. d., Zagreb, Jelačičev trg 5 pod »Prvorazredne reference«.

KREPITE ORGANIZEM,

in Vi ostanite ponovno postali energični in delosposobni. »KA LE-FLUID« regulira izločevalno delovanje vseh žlez krepil ves organizem in pa uravnava živčni sistem tako, da postane človek zopet aktiven v življenju in delosposoben. Brezplačno detaljno literaturo zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. »KA-LE-FLUID« se dobiva v lekarnah. S. br. 10.537-33

Oglasi v »Jutru« imajo vedno največji uspeh!

F. HERZMANSKY nasl. I. SKALF

višje javlja cenj občinstvu, da je ukinila svojo podružnico na Starem trgu št. 3. Zahvaljuje se vsem odjemalcem za izkazano naklonjenost z prošnjo, da se blagovolijo v naprej poslužiti

CVETLICARNE v pasazi palače Viktorije, tel. 23-97
Vrtinarstvo na Večni poti ima sedaj tel. 31-70.

Mestni pokopni zavod
Občina Ljubljana

Umrl je po kratki, mučni bolezni naš srčno ljubljeni soprog, predobri očka, sin, brat, stric in svak, gospod

FRANC SEVNIK

SOLSKI UPRAVITELJ IN REZ. KAPETAN I. KL.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Fara pri Kočevju, dne 10. februarja 1939.

Globoko žaljuoč:
KAROLINA, soproga; MAJDA, DRAGICA, hčerki in ostalo sorodstvo.

Sorodnikom, znancem in vsem, ki ste ga poznali naznanjamo, da je v petek 10. februarja, umrl po kratki mučni bolezni naš dobri oče, stari oče, brat in stric, gospod

Jakob Leskovic

PEKOVSKI MOJSTER IN HIŠNI POSESTNIK

Pokojnika spremimo na zadnji poti v nedeljo, dne 12. februarja ob 3. uri popoldne na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice bodo brane v cerkvi v Trnovem.

LJUBLJANA, 10. februarja 1939.

ADOLF, IVAN, JOŽE — sinovi in ostalo sorodstvo

Naš neizmerno ljubljeni soprog, skrbni oče in brat, gospod

ANTON AGREŽ

TEGOVEC

nam je danes v 49. letu starosti umrl.

Ljubega očeta bomo spemili iz hiše žalosti Cesta na Grad št. 17, v nedeljo 12. februarja ob 15. uri na mestno pokopališče v Celju.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 13. februarja ob pol 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Danijela v Celju.

V CELJU, dne 10. februarja 1939.

IVANA, soproga; ANTON in EDVIN, sinova; SLAVKA, IVANKA in DANICA, hčerke — ter ostalo sorodstvo.

Naše gledališče

D R A M A

Sobota, 11.: Unpiki, na plan! Izven.
Nedelja, 12. ob 15.: Snegulčica. Izven.
Globoko znižane cene od 14 din navzdol. Ob 20. uri Trideset sekund ljubezni Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 13.: Hlapci. Red A.
Torek, 14.: Zaprti.

Sreda, 15.: Potovanje v Benetke. Premiera. Premierski abonma.

Premiera francoske komedije »Potovanje v Benetke« bo v sredo, dne 15. t. m. Premiero pripravila režiser C. Debevec.

Česka veseloigra Unpiki, na plana žanje s svojo aktualno vsebino izreden uspeh. Enoglasna sodba kritike in občinstva je priznala delu nenavadno privlačnost in pozitivno vrednost. Kdor si želi vrednega razvedrila, naj ne zamudi te predstave.

O P E R A

Sobota, 11.: Balet Devi Dja. Deloma nov spored. Cene znižane.

Nedelja, 12. ob 15. uri: Sv. Anton vseh zaljubljenih patron. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Tosca. Gostovanje Vere Majdičeve in Josipa Gostiča. Izven.

Ponedeljek, 13.: Zaprti.

Torek, 14.: Lohengrin. Red B.

Svetovno znameniti balet Devi Dja bo gostoval še drugi v opernem gledališču. Svoji je imel ogromen uspeh. Za nocojšnje gostovanje je določen deloma nov spored, od večerjajnega sporeda so sprejete samo najznamenitejše točke. Vse ostalo je novo. Za nocojšnje gostovanje bodo znižane tudi cene in sicer bodo sedeži od 50 din navzdol. Prodaja pri dnevnih blagajni v operi. Začetek bo točno ob 20.

Predstava Lohengrin, ki je bila določena za drveni bo v torek 14. t. m. za red B. Red A ima v ponedeljek predstavo v drami.

Tenorist Josip Gostič in dramatična pevka gđ. Vera Majdičeva bosta gostovala v Puccinijevi »Tosci«. Barona Scarpio bo pel g. Primožič. Predstava bo izredno zanimiva, veljajo običajne operne cene.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 11. ob 20.15.: Dobri vojak Švejk. (Gostovanje g. Ambroža z Viča).

Nedelja, 12. ob 15.15.: Dobri vojak Švejk.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 11. ob 20.: Avtomelody. B.

Nedelja, 12. ob 15.: Matura. Ob 20. Vse za šalo.

R A D I O

Sobota, 11. februarja

Ljubljana 12: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošče. — 14: Napovedi. — 17: Otroška ura: Nadeljevanje otroške povesti in nastop otrok pod vodstvom gđ. Slavice Venceljove. — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust igra Radijski orkester. — 18.40: Ukrajinska vstaja (prof. Etlbin Bojc). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Beseda k prazniku (g. F. S. Finčgar). — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: O žabah, klobasah in drugih rečeh — pisan kmečki večer. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober ko, nec igra Radijski orkester.

Z Jesenic
— Zvočni kino Radio predvaja danes in v nedeljo ob 8. zvečer, v nedeljo tudi ob 3. uri pop. vefilmi »Nezaželjeni sin«.

Med dodatki tudi kulturni film in Paramount zvočni tehnik. — Sledi »Beg s Hudčevih otokov«.

Iz Ljutomera
Ij— Zvočni kino Sokolski dom predvaja drveni ob 20. in jutri v nedeljo 12. t. m. ob 4. popoldne in ob 8. zvečer vefilmi »Samostanski lovec« po glasovitem Ganghoferjevemu romanu. Dodatek Foxov zvočni tehnik. Naslednji film dne 25. in 26. t. m.

Z Jesenic
— Zvočni kino Radio predvaja danes in v nedeljo ob 8. zvečer, v nedeljo